

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพ โลจิสติกส์ด้านการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นยานยนต์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ธุรกิจโลจิสติกส์

การดำเนินงานระบบโลจิสติกส์ในภาครัฐบาลและภาคเอกชนยังไม่เข้าถึงบทบาทและความสำคัญ แม้ว่าภาครัฐบาลจะมีการขับเคลื่อนและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และภาคเอกชนได้ออกมาเรียกร้องให้มีการพัฒนาอย่างจริงจัง ไม่เช่นนั้นภาคธุรกิจไทยและสินค้าไทยจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่มีต้นทุน โลจิสติกส์ที่ต่ำกว่าได้ ตัวเลขต้นทุนโลจิสติกส์ที่สูงกว่าร้อยละ 19 ของจีดีพี เป็นตัวเลขที่สูงที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและขีดความสามารถของระบบโลจิสติกส์ไทย ผู้นำทางภาคธุรกิจและภาควิชาการออกมาเตือนผู้มีบทบาทในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะรัฐบาลแต่ละชุดที่ผ่านมาให้หันมาเอาใจใส่และพัฒนาอย่างแท้จริง ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถแข่งขันได้ เพราะประเทศที่มีระบบโลจิสติกส์ที่ดีก็จะมีตัวเลขต้นทุนโลจิสติกส์อยู่ไม่เกินร้อยละ 10-12 ขณะที่ประเทศที่มีความก้าวหน้ามากอาจอยู่ในระดับแค่ร้อยละ 8-9 ในการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทยจำเป็นต้องมีระบบการเคลื่อนย้าย การกระจายสินค้าและวัตถุดิบที่ดีและมีศักยภาพ ซึ่งหมายถึงการบริหารจัดการสินค้าและระบบสนับสนุนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายภายในประเทศหรือส่งออกและนำเข้าระหว่างต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด ปลอดภัย สะดวก รวดเร็ว และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ดังนั้น โลจิสติกส์จึงสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย (สยามธุรกิจ, 2555)

การบริหารจัดการ โลจิสติกส์เป็นกระบวนการทำงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินงานและการควบคุมการทำงานขององค์กร รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้เกิดการเคลื่อนย้าย จัดเก็บ รวบรวม กระจายสินค้า วัตถุดิบ ชิ้นส่วนประกอบและการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ (พงษ์ชัย อธิคมรัตนกุล, 2550)

การจัดการโลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการห่วงโซ่อุปทานในการวางแผนสนับสนุน และควบคุมให้ทั้งการไหลไปข้างหน้าและไหลย้อนกลับของสินค้าและบริการ รวมไปถึงข้อมูล ตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนกระทั่งถึงผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึง ความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ (Council of supply chain management professionals [CSCMP], 2007) นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามของโลจิสติกส์ในมุมมองต่าง ๆ ดังนี้

โลจิสติกส์ หมายถึงประสิทธิภาพการเคลื่อนย้ายสินค้าจากจุดกำเนิดจนถึงลูกค้าและรวมถึง การเคลื่อนย้ายจากแหล่งวัตถุดิบสู่สายงานการผลิต กิจกรรมเหล่านี้ได้รวมถึงการขนส่งสินค้า การจัดการคลังสินค้า การเคลื่อนย้ายวัสดุ บรรจุกัมภภัณฑ์สินค้า การควบคุม การพยากรณ์ทางการตลาดและการบริการลูกค้า (U.S. National council of physical distribution management [NCPDM], 2542)

โลจิสติกส์การจัดการลำเลียงสินค้าเพื่อให้เกิดค่าใช้จ่ายโดยรวมในการกระจายสินค้าต่ำที่สุด โลจิสติกส์เกี่ยวข้องกับตั้งแต่กระบวนการจัดหาวัตถุดิบและไปสิ้นสุด ณ จุดที่มีการบริโภคสินค้านั้น หรือ ในอีกความหมายหนึ่ง โลจิสติกส์เป็นกระบวนการในการจัดการวางแผน จัดสายงานและควบคุม กิจกรรมทั้งในส่วนที่มีการเคลื่อนย้ายและไม่มีการเคลื่อนย้ายในการอำนวยความสะดวกของ กระบวนการไหลของสินค้า ตั้งแต่จุดเริ่มจัดหาวัตถุดิบไปถึงจุดที่มีการบริโภค โลจิสติกส์ (กมลชนก สุทธิวาทนฤพุฒิ, 2548)

นอกจากคำนิยามที่มีผู้ให้ไว้ดังที่กล่าวไปแล้ว คำจำกัดความของคำว่า โลจิสติกส์ตาม หมวดหมู่นี้ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 คำจำกัดความโลจิสติกส์แยกตามหมวดหมู่

โลจิสติกส์	คำจำกัดความ
ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงคลัง	การบริหารวัตถุดิบที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายและที่พักร
ความหมายในมุมมองของลูกค้า	การส่งสินค้าที่ถูกต้องให้แก่ลูกค้าในจำนวนและสภาพที่ถูกต้อง โดยไม่เกิดความเสียหาย โดยจะต้องนำส่งให้ถูกสถานที่และตรงเวลา และต้องคำนึงถึงต้นทุนที่เหมาะสมที่สุด โดยถูกเรียกว่า 7 อาร์ สำหรับโลจิสติกส์
ความหมายในพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์	เป็นศาสตร์สาขาหนึ่งด้านการทหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบำรุงรักษากองกำลัง การเคลื่อนย้ายขนถ่าย การให้สวัสดิการแก่บุคคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

โลจิสติกส์	คำจำกัดความ
ความหมายของสมาคมโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ	ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ วิศวกรรมและกิจกรรมทางเทคนิคที่ตระหนักถึงความต้องการการออกแบบ การจัดหาและบำรุงรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ที่ใช้ในการสนับสนุน การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนและการปฏิบัติการ
ความหมายที่เป็นการเพิ่มมูลค่าและประโยชน์ (สถาบันโลจิสติกส์และการขนส่ง)	การจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อใช้ในการสร้างสินค้าให้เกิดมูลค่าขึ้นมา เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ขององค์กร
ความหมายที่ว่าเป็นกิจกรรมสนับสนุน	การบริหารจัดการเสบียงสำหรับโรงงาน กระบวนการผลิต (ขาเข้า) และการจัดการด้านกระจายสินค้าไปยังบริษัทของลูกค้า (ขาออก)
ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตามหน้าที่	การจัดหาวัตถุดิบ การจัดซื้อ การขนส่ง การจัดการสินค้าคงคลัง การเคลื่อนย้ายสินค้า การบรรจุหีบห่อ การวิเคราะห์ที่ตั้งโรงงาน การกระจายสินค้า การส่งสินค้ากลับคืน การจัดการข้อมูลข่าวสาร

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ [สศช.], 2550)

จากนิยามดังกล่าว เห็นได้ว่าการบริหารจัดการ โลจิสติกส์มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ผู้ผลิตวัตถุดิบ โรงงานแปรรูป ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก จนถึงผู้บริโภค ในขณะที่ทางด้านกิจกรรมนั้นก็มีหลากหลาย (สศช., 2550) ซึ่งแต่ละกิจกรรมล้วนแต่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบโลจิสติกส์ที่ต้องอาศัยการประสานการทำงานของแต่ละกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อทำงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งจากกิจกรรมทางด้านโลจิสติกส์ทั้งหมดนั้น สามารถแบ่งได้เป็น กิจกรรมหลัก (Key activities) และกิจกรรมเสริม (Supporting activities) โดยที่กิจกรรมหลัก (Key activities) ประกอบไปด้วยการขนส่งสินค้า การบริหารสินค้าคงคลัง การสั่งซื้อสินค้า การบริการข้อมูลและการเงินที่เกี่ยวข้อง ส่วนกิจกรรมเสริม (Supporting activities) ประกอบไปด้วย การจัดการคลังสินค้า การดูแลสินค้า การจัดซื้อวัตถุดิบ บรรจุภัณฑ์สินค้า รวมไปถึงการบริหารความต้องการของลูกค้า (สศช., 2550)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภารกิจขนส่งสินค้า

บทบาทของการขนส่งสินค้าที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจนั้น คือการขนส่งก่อให้เกิดอรรถประโยชน์เกี่ยวกับสถานที่และเวลา การขนส่งเป็นการเคลื่อนย้ายบุคคล สิ่งที่มีชีวิตหรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ซึ่งการเคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสินค้าจากที่หนึ่งที่มีสินค้าจำนวนมากเกินความต้องการของผู้บริโภค ไปอีกที่หนึ่งที่ความต้องการของผู้บริโภคมีมากกว่าสินค้า จะทำให้ราคาของสินค้าเพิ่มขึ้นและการขนส่งที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดการประหยัดเวลาในการขนส่ง และการเดินทาง การขนส่งเป็นตัวเชื่อมโยงการผลิตและการบริโภค การขนส่งเป็นการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาผลิตสินค้า เช่น โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์นำไม้จากจังหวัดตราดมาทำการผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่จังหวัดระยอง เมื่อผลิตเสร็จแล้วการขนส่งเป็นตัวกลางกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค เช่นนำเฟอร์นิเจอร์จากจังหวัดระยองมาจำหน่ายให้ผู้บริโภคที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น (สถาบันที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ, 2553)

ความสำคัญของการขนส่งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การขนส่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยขยายตลาดให้กว้างขึ้น เมื่อธุรกิจทำการผลิตสินค้าได้ การขนส่งจะทำหน้าที่ในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ตลาดของสินค้าขยายตัวกว้างขึ้น รายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจก็จะเป็ธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ การขนส่งช่วยลดต้นทุนในการผลิต ในการผลิตธุรกิจจำเป็นต้องมีการขนย้ายวัตถุดิบจากแหล่งวัตถุดิบมายังแหล่งผลิต การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะสามารถขนส่งวัตถุดิบในแต่ละครั้งได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยประหยัดต้นทุนในการผลิตสินค้าได้ และการที่ธุรกิจสามารถขยายตลาดโดยจำหน่ายสินค้าทั้งภายในและภายนอกได้ ทำให้ธุรกิจต้องทำการผลิตสินค้าเป็นจำนวนมากมีคุณภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในการผลิตธุรกิจขนาดใหญ่จึงใช้เครื่องจักรในการผลิตก่อให้เกิดการผลิตขนาดใหญ่และช่วยลดต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยได้ การขนส่งช่วยให้เกิดการจ้างแรงงาน การขนส่งก่อให้เกิดการผลิตขนาดใหญ่ทำให้ธุรกิจมีความต้องการแรงงานมากขึ้น และเป็นการนำแรงงานจากที่หนึ่งที่มีแรงงานจำนวนมากไปอีกที่หนึ่งที่มีความต้องการแรงงาน เช่น คนงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีภูมิประเทศค่อนข้างแห้งแล้ง คนส่วนใหญ่ไม่มีงานทำ การขนส่งทำให้คนงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถมาทำงานในภาคกลางหรือภาคตะวันออกที่มีความต้องการแรงงานได้ หรือคนงานในประเทศไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศก็เนื่องจากการขนส่งที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง การขนส่งช่วยให้เกิดดุลยภาพในระดับราคาสินค้า ธุรกิจเมื่อผลิตสินค้าการขนส่งจะทำหน้าที่นำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค เช่น จังหวัดจันทบุรีในฤดูกลางจะมีผลผลิตเงาะออกมาสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก การขนส่งที่มีประสิทธิภาพสามารถนำเงาะไปจำหน่ายได้ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ และราคาของเงาะที่จำหน่ายในแต่ละจังหวัดจะเป็นราคาที่ใกล้เคียงกัน ทำให้เกิด

คุณภาพในระดับราคา ถ้าการขนส่งไม่มีประสิทธิภาพเงาะในจังหวัดจันทบุรีจะมีราคาสูงมาก ส่วนเงาะที่จำหน่ายในจังหวัดอื่นจะมีราคาสูงมาก การขนส่งช่วยให้สินค้าถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ การขนส่งที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในปัจจุบันทำให้สินค้าถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้สินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2555)

การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัย การขนส่งเป็นการเคลื่อนที่ของคน สิ่งมีชีวิต สิ่งของจากที่หนึ่ง ไปอีกที่หนึ่ง ดังนั้นการขนส่งจึงต้องดำเนินการด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิตที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สินที่ทำการขนส่ง การดำเนินการธุรกิจทุกประเภทมีการแข่งขันกันด้านความเร็วและรวมทั้งด้านเวลาด้วย การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมีความรวดเร็วเพื่อให้ทันคู่แข่งและสินค้าบางอย่างมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เช่น ผลไม้ ดอกไม้ สิ่งมีชีวิต ถ้าขนส่งช้าจะทำให้สินค้าเกิดการเน่าเสียหรือเสียชีวิตได้ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ ส่วนการประหยัดค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจสิ่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการต้องการคือ ผลตอบแทนในรูปของผลประโยชน์หรือกำไร ซึ่งจะได้จากราคาขายหักด้วยต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายตลาด ในปัจจุบันเป็นตลาดของผู้บริโภคเนื่องจากมีผู้ผลิตเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ราคาขายของสินค้าประเภทเดียวกันจะมีราคาขายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นธุรกิจใดสามารถประหยัดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายได้มากกว่าคู่แข่งจะทำให้ได้กำไรมากกว่าคู่แข่ง การขนส่งเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งของการประกอบธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องเลือกแบบการขนส่งที่เหมาะสมและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ ส่วนความสะดวกสบายมีหลายรูปแบบ ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ผู้ใช้บริการการขนส่ง นอกจากจะต้องการความปลอดภัย ความรวดเร็ว แล้วยังต้องการความสะดวกสบายอีกด้วย เช่น สมัยโบราณการขนส่งคมนาคมทางบก ใช้เกวียนโดยสัตว์เทียมลากแต่ปัจจุบัน การขนส่งทางบกมีรถยนต์ รถบรรทุก รถไฟ ซึ่งก่อให้เกิดความสะดวกสบายยิ่งขึ้น (กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2555)

การจัดการข้อมูลการขนส่ง

รูปแบบการขนส่งสินค้าภายในประเทศไทยเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายและเก็บรักษาสินค้า ซึ่งมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจสูงกว่าร้อยละ 15 ของยอดขายรวมเมื่อมีการคำนวณจากค่าขนส่งสินค้าทั้งขาเข้าและขาออก การบริการพื้นฐานในเรื่องของการจัดส่งจะมีการพิจารณาแตกต่างกันไปตามพื้นที่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานที่และระบบสาธารณูปโภคที่เอื้อต่อการให้บริการ เช่น ทางถนน ทางน้ำ ทางอากาศ ทางรางหรือทางท่อ เป็นต้น ซึ่งในการขนส่งสินค้าแต่ละรูปแบบก็จะมีข้อดี/ข้อด้อยแตกต่างกันตามคุณลักษณะและวัตถุประสงค์ของการขนส่ง

นั้น ๆ แต่ทั้งนี้ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการขนส่งในรูปแบบต่างๆที่มีอยู่ในประเทศไทย โดยทั่วไปจะพิจารณาจากปัจจัยในเรื่องของอัตราค่าระวางค่าขนส่ง ความรวดเร็วหรือระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง ความสามารถในการบรรทุกสินค้า ความเชื่อถือได้ ความสะดวกในการให้บริการ ความถี่ของการให้บริการหรือรวมกระทั่งการให้บริการและความปลอดภัยจากการขนส่ง เป็นต้น (ไชยยศ ไชยมั่นคง, 2544)

นักวิจัยในสาขาการจัดการวิศวกรรมการขนส่ง การวิจัยดำเนินการและคอมพิวเตอร์ได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาระบบช่วยในการจัดเส้นทางและตารางเวลาขบวนพาหนะ เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขนส่งและเพื่อเพิ่มระดับของการให้บริการ ถ้าทำการค้นหาคำสำคัญ (Keywords) ของคำว่า เส้นทางเดินรถและเวลาเดินรถ ในฐานะข้อมูล (Search engine) จะพบว่ามียานวิจัยในวารสารต่างประเทศมากกว่า 1,000 บทความตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 นั้นแสดงว่านักวิจัยทั่วโลกต่างให้ความสนใจในการพัฒนาระบบการจัดเส้นทางและตารางเวลาขบวนพาหนะเป็นอย่างมากและอย่างต่อเนื่อง ผลจากการค้นหายังบอกเป็นนัยด้วยว่า ปัญหาการจัดเส้นทางขบวนพาหนะ (Vehicle routing problem) เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ซึ่ง ณ เวลาปัจจุบันยังไม่มีนักวิจัยท่านใดที่อ้างว่าวิธีที่ตนสร้างขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาดังกล่าว (Golden, 1998)

ที่ผ่านมาได้มีการศึกษาการบูรณาการการขนส่งและโลจิสติกส์ ในที่สุดการศึกษาเหล่านี้มุ่งเน้นในการตรวจสอบของความสัมพันธ์ระหว่างการขนส่งและโลจิสติกส์ที่ผ่านการอธิบายถึงวิธีการขนส่งที่มีอิทธิพลต่อภาคการขนส่งโลจิสติกส์ โดยใช้หลักการของการกระจายสินค้าและการผลิต การขนส่งเป็นที่รับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบโลจิสติกส์ ซึ่งทำให้ยากที่จะแยกการขนส่งเป็นกิจกรรมอิสระ (Nielsen et al., 2003) ความสัมพันธ์ระหว่างโลจิสติกส์และการขนส่งไม่สามารถสร้างได้อย่างตรงไปตรงมา นักวิจัยมีการแปลหลักการโลจิสติกส์เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง เช่น ระยะทางขนส่ง - ใกล้เคียง - ไกลเท่าไร ความเร็วของการขนส่ง - นานเท่าไร ความถี่ของการขนส่ง - บ่อยแค่ไหน จุดเวลาของการขนส่ง - เมื่อใด ตัวชี้วัดสำคัญเหล่านี้เรียกว่าตัวชี้วัดสำคัญของการขนส่งโลจิสติกส์ โลจิสติกส์นี้จะแสดงโดยการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดที่สำคัญของการขนส่งโลจิสติกส์: ระยะทาง ความเร็ว ความถี่และจุดของเวลา ตัวชี้วัดของการขนส่งโลจิสติกส์จะมีอิทธิพลเกี่ยวกับการขนส่ง วัดโดยตัวชี้วัดของการขนส่ง มีการเสนอสาเหตุทางเดียวและผลกระทบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของโลจิสติกส์ขององค์กร โลจิสติกส์การขนส่ง การขนส่งและสิ่งแวดล้อม (Nielsen et al., 2003) กลยุทธ์การลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์โดยได้ทำการศึกษาขอบข่ายของการขนส่ง โดยใช้ผู้คอนเทนเนอร์ 20 ฟุตระยะทางจากนครราชสีมาถึงนิคมฯลาดกระบัง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของซัพพลายเออร์ด้านการขนส่งและการใช้ประโยชน์ของผู้

คอนเทรนเนอร์ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2548 ที่มีผลกระทบทำให้ราคาสินค้ามีราคาสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงได้มีการเก็บข้อมูลจากเอกสารภายในองค์กรและการส่งแบบสอบถาม รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของปัญหาในการแก้ไขราคาสินค้าที่สูงขึ้น เพื่อให้บริษัทสามารถแข่งขันและพัฒนาธุรกิจให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์สูงขึ้นมาจากภาวะวิกฤตน้ำมันที่สูงขึ้น มีผลทำให้ราคาวัตถุดิบและค่าขนส่งสูงขึ้น และการใช้พื้นที่ของผู้คอนเทรนเนอร์ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ การวิเคราะห์และหาทางแก้ไขปัญหาคือสามารถเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งสินค้า จากการใช้รถหัวลากเป็นการขนส่งทางรถไฟ และวิธีการใช้พื้นที่ผู้คอนเทรนเนอร์ในการบรรจุสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้สามารถลดต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในเรื่องราคา โดยสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่วนแบ่งตลาดในต่างประเทศ (สายใจ ชูวารี, 2006)

ตั้งสมมติฐานว่าในขณะที่เทคโนโลยีธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ อาจไม่มีผลประโยชน์โดยตรงกับประสิทธิภาพ เทคโนโลยีเหล่านี้อาจสนับสนุนการรวมของลูกค้าและรวมซัพพลายเออร์ในห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน นั่นก็แสดงให้เห็นว่าไม่มีประโยชน์โดยตรงของการดำเนินงานเทคโนโลยีธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนการบูรณาการลูกค้าและบูรณาการซัพพลายเออร์ นอกจากนี้การบูรณาการซัพพลายเออร์พบว่ามีผลกระทบต่อต้นทุนในทางบวก คุณภาพ ความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบูรณาการลูกค้าและการดำเนินงาน (Devaraj, Krajewski, & Wei, 2007).

ความพร้อมอุปกรณ์เครื่องมือ

ผู้ประกอบการขนส่ง คือเจ้าของกิจการขนส่ง เจ้าของอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการขนส่ง ผู้ประกอบการขนส่งอาจจะเป็นเอกชนจัดตั้งในรูปกิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือเป็นรัฐบาลในรูปหน่วยงานรัฐวิสาหกิจก็ได้ เส้นทางการขนส่งหรือทางที่ใช้ในการขนส่ง เช่น การขนส่งทางน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง มหาสมุทร ส่วนเส้นทางการขนส่งทางบกก็คือถนน โดยแต่ละเส้นทางจะต้องมีเครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง เช่นการขนส่งทางน้ำใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง คือเรือ การขนส่งทางบกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง คือรถยนต์ รถไฟ การขนส่งทางอากาศใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขนส่ง คือเครื่องบิน โดยที่ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือเป็นสิ่งสำคัญ จะทำให้การขนส่งมีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพในด้านต้นทุนและเวลา โดยมีสถานีรับส่งหรือสถานที่ที่กำหนดให้เป็น

จุดรับส่งคน ส่งมีชีวิตหรือสิ่งของที่จะทำการขนส่ง เช่น ป้ายจอดรถประจำทางท่าอากาศยานดอนเมือง สถานีรถไฟหัวลำโพง สถานีขนส่งสายใต้ (คานาย อภิปรัชญาสกุล, 2550, น. 38 - 39)

ปัจจัยที่สำคัญสำหรับการขนส่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือเส้นทางในการขนส่ง (Way, route) ถนน แม่น้ำ ทะเล ทางรถไฟ และอากาศ ซึ่งจะมีเส้นทางที่ใช้เดินเพื่อการขนส่ง อาจจะเป็นเส้นทางที่สามารถมองเห็นอย่างเช่น เส้นทางบนอากาศหรือในทะเลมหาสมุทร รถยนต์ในการขนส่ง (Vehicle) อุปกรณ์ในการขนส่งในที่นี้ คือรถยนต์ รถไฟ เรือ เครื่องบิน ในการขนส่งนี้อาจแบ่งออกเป็นอุปกรณ์ในการเคลื่อนย้ายและอำนวยความสะดวกให้กับผู้โดยสารและอุปกรณ์เพื่อการส่งสินค้าและบริการ หรือเป็นอุปกรณ์เพื่อการขนส่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งเฉพาะ หากอุปกรณ์ในการขนส่ง เช่น รถยนต์มีสมรรถนะสูง เช่นบรรทุกสินค้าได้จำนวนมาก หรือเครื่องยนต์มีความเร็ว จะทำให้เกิดความคุ้มค่าและความรวดเร็วในการส่งสินค้า ส่วนอุปกรณ์ในการขนส่ง (Equipment) อุปกรณ์ที่ใช้อำนวยความสะดวกในการขนส่ง คือรถยกอุปกรณ์ขึ้นสินค้า แบ่งออกเป็นอุปกรณ์เคลื่อนย้ายและยกขนสินค้า หากมีเครื่องมือส่วนนี้จะทำให้ประหยัดพนักงานและทำให้เกิดความรวดเร็วและปลอดภัย สินค้าไม่ชำรุดอีกด้วย และส่วนของสถานีในการขนส่ง (Terminal) เป็นสถานที่ซึ่งใช้เป็นจุดสำหรับหยุดรับส่งผู้โดยสารหรือสินค้าและบริการสำหรับการขนส่งแต่ละประเภท ซึ่งจะเป็นสถานีต้นทางหรือระหว่างเส้นทาง เรียกว่า สถานีในการขนส่ง เช่นท่าอากาศยาน สถานีขนส่งผู้โดยสาร สถานีรถไฟ ท่าเรือ (คานาย อภิปรัชญาสกุล, 2550)

ภัทรรัตน์ อัดไพบุลย์ (2546) สัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มส่วนงานบริหารงานจัดส่ง ปัจจุบันมีลักษณะของสินค้าที่หลากหลายและจำเป็นต้องอาศัยการบรรทุกและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพของสินค้า เช่น ของเหลว ของแข็งหรือก๊าซ ส่งผลให้ถ้าหากบริษัทที่เป็นผู้ผลิตหรือจัดจำหน่ายสินค้าแต่ละรูปแบบจะต้องหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับสินค้าประเภทนั้น ๆ ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการขนส่งจึงสังเกตเห็นความจำเป็นดังกล่าว ทำให้มีการลงทุนเรื่องของอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบริษัทที่ต้องการใช้บริการขนส่ง อีกทั้งบริษัทผู้ใช้บริการเองมีการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้และความคุ้มค่าที่จะเกิดขึ้นหากมีการลงทุนในเรื่องของบุคลากรและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการดำเนินงานขนส่งแล้ว พบว่าไม่คุ้มค่าที่จะลงทุนในระยะสั้นเนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ต้องมีการดูแลทั้งต้นทุนในเรื่องของรถบรรทุก อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการขนส่ง รวมทั้งค่าเชื้อเพลิงที่จะเกิดขึ้นระหว่างการขนส่ง การซ่อมบำรุงค่าใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ เช่น ค่าประกันหรือการจัดการเรื่องบุคลากร ทำให้บริษัทบางแห่งมองว่า ถ้าหากใช้บริการบริษัทผู้ให้บริการในเรื่องการขนส่งเข้ามาดูแลเรื่องการขนส่งแทนบริษัท ความดูแลรับผิดชอบส่วนใหญจะสามารถส่งให้บริษัทขนส่งดำเนินการแทน บริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับค่าขนส่งที่เกิดขึ้นจากการตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทกับบริษัทเท่านั้น

พฤติกรรมพนักงาน

ปัจจุบันหลายหน่วยงานมองว่างานด้านโลจิสติกส์คือการแก้ปัญหาประจำวัน ในขณะที่ปัญหาสำคัญคือ เรื่องบุคลากร โดยเฉพาะพนักงานขับรถซึ่งเป็นงานนอกสถานที่ที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากจะแก้ปัญหาดังกล่าว คงต้องปรับปรุงเรื่องวินัยในการทำงาน (นฤเบศร์ ทองแดง, 2553)

การว่าจ้างจากภายนอกได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นจากนักวิจัยและผู้ปฏิบัติงาน บริษัทที่รับจ้างจากภายนอกทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการบุคคลที่สาม และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน โลจิสติกส์ของบริษัท Christopher (1992) โลจิสติกส์จากบุคคลที่สามถูกกำหนดให้เป็นผู้รับเหมาช่วงของกิจกรรมโลจิสติกส์ให้กับบริษัทอื่นๆ เช่นการขนส่งสินค้า คลังสินค้า การจัดการสินค้าคงคลังการจัดจำหน่ายและอื่นๆที่เป็นบริการที่มีมูลค่าเพิ่ม (ตัวอย่างเช่น แบ่งบรรจุ ซ่อมแซม ประกอบ ปรับเปลี่ยน) Lau (1999); Field (1998) กำหนดให้ผู้ให้บริการบุคคลที่สามเป็นบริษัทที่ให้บริการช่วงของการให้บริการโลจิสติกส์ให้กับบริษัทต่าง ๆ บริษัทภายนอกนี้จะประสานการโอนถ่ายสินค้าจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินค้าคงคลัง

สินค้าคงคลังเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับธุรกิจ เพราะจัดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนรายการหนึ่งซึ่งธุรกิจพึงมีไว้เพื่อให้การผลิตหรือการขายสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การมีสินค้าคงคลังมากเกินไปอาจเป็นปัญหาสำหรับธุรกิจ ทั้งในเรื่องต้นทุนการเก็บรักษาที่สูง สินค้าเสื่อมสภาพ หมดอายุ ล้าสมัย ถูกขโมยหรือสูญหาย นอกจากนี้ยังทำให้สูญเสียโอกาสในการนำเงินที่อยู่กับสินค้าคงคลังนี้ไปหาประโยชน์ในด้านอื่น ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าธุรกิจมีสินค้าคงคลังน้อยเกินไป ก็อาจประสบปัญหาสินค้าขาดแคลนไม่เพียงพอ สูญเสียโอกาสในการขายสินค้าให้แก่ลูกค้า เป็นการเปิดช่องให้แก่คู่แข่งและก็ต้องสูญเสียลูกค้าไปในที่สุด นอกจากนี้ถ้าสิ่งที่ขาดแคลนนั่นเป็นวัตถุดิบที่สำคัญ การดำเนินงานทั้งการผลิตและการขายก็ต้องหยุดชะงัก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธุรกิจในอนาคตได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการในการจัดการสินค้าคงคลังของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป เพราะการลงทุนในสินค้าคงคลังต้องใช้เงินจำนวนมากและอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของธุรกิจได้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552)

สินค้าคงคลัง (Inventory) คือ วัสดุหรือสินค้าต่าง ๆ ที่เก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน อาจเป็นการดำเนินงานผลิต ดำเนินการขายหรือดำเนินงานอื่นๆ สินค้าคงคลังแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วัตถุดิบ (Raw material) คือ สิ่งของหรือชิ้นส่วนที่ซื้อมาใช้ในการผลิตงานระหว่างทำ (Work in process) คือ ชิ้นงานที่อยู่ในขั้นตอนการผลิตหรือรอคอยที่จะผลิตหรือรอ

คอยที่จะผลิตในขั้นตอนต่อไป โดยที่ยังผ่านกระบวนการผลิตไม่ครบทุกขั้นตอน วัสดุซ่อมบำรุง (Maintenance/repair/operating supplies) คือ ชิ้นส่วนหรืออะไหล่เครื่องจักรที่สำรองไว้เพื่อเปลี่ยนเมื่อชิ้นส่วนเดิมเสียหรือหมดอายุการใช้งาน สินค้าสำเร็จรูป (Finished goods) คือปัจจัยการผลิตที่ผ่านทุกกระบวนการผลิตครบถ้วนพร้อมที่จะขายให้ลูกค้าได้ ถ้าหากไม่มีสินค้าคงคลัง การผลิตอาจจะไม่ราบรื่น โดยทั่วไปฝ่ายขายค่อนข้างพอใจหากมีสินค้าคงคลังจำนวนมากๆ เพราะให้ความรู้สึกมั่นใจว่าอย่างไรก็มีสินค้าให้พอขาย แต่หน้าที่ของสินค้าคงคลังคือ รักษาความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of scale) เพราะการสั่งซื้อจำนวนมาก ๆ เป็นการลดต้นทุนและคลังสินค้าช่วยเก็บสินค้าปริมาณมากนั้น การบริหารสินค้าคงคลังคือการเก็บทรัพยากรไว้ใช้ในปัจจุบัณหรือในอนาคต เพื่อให้การดำเนินการของกิจการดำเนินไปอย่างราบรื่น ผ่านการวางแผนกำหนดปริมาณสินค้าคงคลังที่เหมาะสม การจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวกับรายการสินค้าในคลัง ตั้งแต่รวบรวม จัดบันทึกสินค้าเข้า-ออกการควบคุมให้มีสินค้าคงเหลือในปริมาณที่เหมาะสม มีระเบียบ เพื่อให้สินค้าที่มีอยู่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในด้านแบบ สี ขนาด แฟชั่น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552) การที่คลังสินค้าของเอกชนส่วนใหญ่อยู่ในซอยแคบหรือพื้นที่ไม่สะดวกต่อการขนส่งมักทำให้เกิดอุบัติเหตุง่าย ซึ่งต่างจากต่างประเทศที่มีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับเป็นคลังสินค้าให้เอกชน (นฤเบศวรรี ทองแดง, 2553)

ระดับสินค้าคงคลัง

การควบคุมสินค้าคงคลังดูเหมือนว่าจะมีอิทธิพลต่อการวัดผลการปฏิบัติงานต่อไปนี้ : ต้นทุน ความยืดหยุ่นเวลาและคุณภาพ (Burman, 1995) กิจกรรมนี้มีอิทธิพลต่อต้นทุนในการควบคุมสินค้าคงคลังเนื่องจากไม่เพียงแต่เพื่อให้สินค้าอยู่ในระดับที่ต่ำ แต่ยังรวมถึงแหล่งที่มาทั้งหมดของเสียที่เอื้อต่อการลดลงของค่าใช้จ่าย นอกจากนี้การควบคุมสินค้าคงคลังที่ดีจะช่วยให้บริษัทมีสินค้าคงคลังอยู่ในระดับที่เพียงพอ เพื่อที่จะ 1.การเพิ่มการตอบสนองเพื่อการตลาด 2.ลดช่องว่างของเวลาระหว่างซัพพลายเออร์และผู้บริโภคและการสนับสนุน 3.โปรแกรม Just - in - time ระหว่างซัพพลายเออร์ ผู้ขายและลูกค้า (Lambert & Stock, 1999) นอกเหนือจากผลกระทบของกิจกรรมนี้ค่าใช้จ่าย, ความยืดหยุ่นและเวลา, คุณภาพของการบริการโลจิสติกส์ดูเหมือนว่าจะยังได้รับอิทธิพลจากการควบคุมสินค้าคงคลังและขึ้นตรงตามระดับของสินค้าคงคลัง (Closs & Thompson, 1992)

แม้ว่าการวิจัยคุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ครั้งแรกเริ่มต้นในปีค.ศ. 1970 เห็นถึงกระบวนการในการทำความเข้าใจอุตสาหกรรม มุมมองของลูกค้าจากคุณภาพการให้บริการโลจิสติกส์ของซัพพลายเออร์ (Beinstock et al., 1997) 15 หัวข้อได้ถูกพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 เทคนิค

ผลจากคุณภาพการกระจายสินค้าของผู้แทนจำหน่าย : ท้นเวลา (เช่น จริงหรือไม่ว่าคำสั่งซื้อมาถึง ท้นเวลา), มีระดับสินค้า (เช่น สินค้าคงคลังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง) และเงื่อนไข (เช่น จริงหรือไม่ที่ผลิตภัณฑ์มาถึงแล้วไม่เสียหาย)

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเรื่องโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานในด้านต่าง ๆ จากปี ค.ศ. 1950 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1970 งานวิจัยเกี่ยวกับการผลิตที่มีการลดต้นทุนการผลิตที่มุ่งเน้นการดำเนินงานเป็นหลัก (Lummus & Vokurka, 1999) นั้นเป็นความคิดของการพัฒนาความต้องการวัสดุ การวางแผนและการลงทุนในกระบวนการทำงานสินค้าคงคลัง ความคืบหน้าสามารถลดค่าใช้จ่ายการผลิตและปรับปรุงคุณภาพ

การจัดการสินค้าคงคลังของอุตสาหกรรมอะไหล่ยนต์สำหรับ บริษัท กิจกมลสุโกศล จำกัด ซึ่งประกอบกิจการจำหน่ายรถยนต์และอะไหล่ มีจำนวนสินค้ารวม 24,000 รายการ โดยบริษัทประสบปัญหาสินค้าคงคลังสูงเกินความจำเป็น ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างอะไหล่ FS : 011 จากสินค้ากลุ่ม A มาศึกษา โดยหาปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกวิธีการทางสถิติมาแก้ไขปัญหา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ที่เหมาะสมสำหรับการคำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อในแต่ละเดือน จากการคำนวณเปรียบเทียบ โดยใช้สัมประสิทธิ์คำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสม พบว่า เมื่อใช้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับสอง จะให้ผลในการควบคุมปริมาณสินค้าคงคลังได้เหมาะสม เป็นไปตามความต้องการและนโยบายของบริษัท (เกรียงศักดิ์ สิริโยพุทรวงศ์, 2541)

ปัญหาด้านสินค้าคงคลังยังมีอยู่มากคือ ไม่มีการระบายสินค้า จึงทำให้เกิดต้นทุนของสินค้าคงคลังสูง แนวทางในการแก้ไขคือการวางแผนทางการตลาดเพื่อระบายสินค้าคงคลัง โดยใช้ทฤษฎีมาช่วยในการแก้ไขดังนี้ วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค จากนั้นผู้จัดทำโครงการจึงได้นำสินค้าที่ก่อให้เกิดสินค้าคงคลังของกิจการในส่วนของสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้ามาจำแนกออกได้จำนวนทั้งหมด 7 รายการ มาทำการจัดแบ่งหมวดหมู่มูลค่าของสินค้า โดยใช้วิธีการจัดการบริหารสินค้าคงเหลือโดยระบบ ABC Analysis ในการจัดเรียงความสำคัญของสินค้า เพื่อทำการหาสินค้าที่มีมูลค่าสูงมาจัดเรียงความสำคัญ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าคงเหลือประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าของกิจการและเพื่อเพิ่มความสะดวกในการขนย้ายสินค้าเข้า-ออกของกิจการ รวมทั้งได้นำ Five forces model มาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์และได้นำการวิเคราะห์ส่วนผสมทางการตลาด มาใช้ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมายและการจัดโปร โมชั่น และนำแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนทางการตลาด เพื่อระบายสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ทฤษฎีการแบ่งกลุ่มตลาด การเลือก

กลุ่มเป้าหมาย และการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ มาช่วยในการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจน (นาถติมา พลโยธา, 2551)

การหมุนเวียนสินค้า

การจัดการในฐานะที่เป็นวิธีการที่กิจกรรมนี้จะดำเนินการที่ดูเหมือนว่าจะมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเวลาและคุณภาพ (Tersine, 1985; Goldratt & Cox, 1993) พิจารณาการจัดการเป็นกิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มที่ไม่ควรจะถูกเก็บไว้ที่ต่ำสุดในมุมมองนี้ (Tersine, 1985) องค์กรธุรกิจควรนำลักษณะการทำงานมาใช้ดังต่อไปนี้เพื่อที่จะลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ : 1.การกำจัดการจัดการไม่จำเป็นต่อ 2.ลดระยะทาง 3.การตั้งค่าการไหลที่สม่ำเสมอของผลิตภัณฑ์ ประเภทนี้พฤติกรรมที่จะนำไปสู่การสูญเสียที่ลดลงและผลกระทบต่อเพิ่มความเร็วและคุณภาพของบริการลูกค้า

การวางระบบการควบคุมภายในร้านขายยา ร้านจำลองเภสัช เปิดบริการขายยาตลอดทั้งวัน โดยแบ่งการให้บริการเป็น 2 ลักษณะ คือ ช่วงเวลากลางวัน (8.00-16.00) จำหน่ายและให้บริการโดยพนักงานลูกจ้างประจำ 1 คน และช่วงเวลาเย็น (16.30-21.00) จำหน่ายและให้บริการโดยเจ้าของกิจการเอง กิจการได้ดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา 2 ปี 6 เดือน พบปัญหายอดขายต่ำลงติดต่อกันเป็นเวลา 3 เดือน เมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุจึงพบว่า ขาดการวางระบบการควบคุมภายใน ซึ่งตรวจสอบข้อมูลเป็นปัจจุบันได้ การวางระบบนี้ต้องอาศัยการจัดการระบบบันทึกการขายและระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง โดยอาศัยคอมพิวเตอร์ประกอบการปรับขั้นตอนการขายสินค้าใหม่ ให้บริการลูกค้าได้ทันทั่วทั้ง การจัดการแบบใหม่นี้คาดว่าจะอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลการขายและสินค้าคงคลัง ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในและแก้ไขปัญหายอดขายลดต่ำลงได้ (สุพร พัทธนฤมล, 2539) ปัญหาสินค้าคงคลังของ บริษัท เอ็ม บี เอ มิลด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตและจำหน่ายนมสดและนมเปรี้ยวพลาสเจอร์ไรส์ พบว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจากการพยากรณ์ยอดขายที่ผิดพลาด ทำให้สินค้าที่เหลืออยู่ในห้องเก็บมียอดสะสมมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความสูญเสียแก่บริษัท เนื่องจากนมเป็นสินค้าที่มีอายุสั้น เมื่อขายไม่ได้ภายใน 3 วัน นับจากวันผลิตก็อาจต้องทิ้งเป็นของเสียเพราะลูกค้าไม่ต้องการ ซึ่งถ้าสามารถลดของเสียจำนวนดังกล่าวได้ กำไรของบริษัทก็จะเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยได้หาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเลือกใช้วิธีการพยากรณ์จากการสำรวจแผนการสั่งซื้อของลูกค้าและพบว่าวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด (พรชัย บุญยชีวา นนท์, 2539)

การลดค่าใช้จ่ายด้านสินค้าคงคลังของ วาย เอส มอเตอร์ จากการศึกษาพบว่าธุรกิจค้าปลีกอะไหล่ยนต์ส่วนมากจะพยายามทำให้สินค้ามีเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า โดยไม่ให้มีปริมาณของสินค้ามากเกินไปเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ทั้งทางด้าน การสั่งซื้อ

สินค้าและการจัดเก็บสินค้า ทำให้องค์กรมีค่าใช้จ่ายด้านนี้สูงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทางองค์กรของ วาย เอส มอเตอร์ ก็ประสบปัญหาเช่นนี้เหมือนกัน กล่าวคือ วาย เอส มอเตอร์ มีสินค้าปลายงวดสูงถึง ร้อยละ 50 ของสินค้าที่ขายได้ทั้งปีและยอดค่าใช้จ่ายด้านสินค้าคงคลังมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ทาง วาย เอส มอเตอร์ ต้องการหาทางแก้ไขปัญหา โดยทำการวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้ทฤษฎี Ishikawa diagram และทำการแก้ปัญหา โดยใช้ทฤษฎีการหาจุดตั้งซื้อที่ประหยัดและทฤษฎีการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งผลที่ทาง วาย เอส มอเตอร์ ได้รับ คือ สามารถลดค่าใช้จ่ายสินค้าคงคลังได้ร้อยละ 51.6 จากยอดค่าใช้จ่ายด้านสินค้าคงคลังทั้งหมดสามารถเพิ่มกำไรก่อนหักภาษี 269,401.22 บาท คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับยอดประมาณการกำไรก่อนหักภาษีของปี พ.ศ. 2543 สามารถลดปริมาณสินค้าปลายงวดได้ 3,625,515.40 บาท คือ ปริมาณสินค้าปลายงวดลดลงร้อยละ 69 เมื่อเปรียบเทียบกับยอดสินค้าปลายงวดประมาณการปี พ.ศ. 2543 (นิรันดร์ ศิริเหล่าไพศาล, 2543) การนำแนวความคิดการบริหารสินค้าคงคลังมาประยุกต์ใช้กับร้านนิวสตาร์ 4x4 โปรชอป ช่วยให้ร้านนิวสตาร์ 4x4 โปรชอป เกิดระบบสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ ช่วยจัดการสินค้าคงคลัง ดูแล เก็บรักษาสินค้าคงคลังให้มีขนาดและประเภทของสินค้าในปริมาณที่เหมาะสม ร้านนิวสตาร์ 4x4 โปรชอป สามารถนำมาเป็นแนวทางการควบคุมการบริหารสินค้าคงคลัง ทั้งการควบคุมปริมาณและการตรวจนับสินค้าคงคลัง เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในการทำงาน ป้องกันการหยุดชะงักของการให้บริการ และมีการออกแบบเอกสารต่างที่สำคัญของระบบสินค้าคงคลังของร้านนิวสตาร์ 4x4 โปรชอป เพื่อก่อให้เกิดการดำเนินงานของระบบสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ (กิตติชาติ โลกหงส์, เขมิสรา อัสวพถุฒิพงศ์ และพรชนก วงศ์สนิท, 2552)

ฐานข้อมูลสินค้า

Chien et al. (1989) ทำการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเส้นทางสินค้าคงคลัง ในกรณีที่ปริมาณสินค้าที่จะทำการผลิตหรือปริมาณสินค้าที่คลังสินค้าของผู้ผลิต/ผู้แทนจำหน่ายมีจำกัด งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมุติฐานว่าลูกค้าแต่ละรายไม่จำเป็นจะต้องมีสินค้าเดิมเต็มอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นลูกค้าบางรายอาจจะขาดแคลนสินค้าภายในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ วัตถุประสงค์ของปัญหาคือการจัดการการขนส่งและกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคเพื่อให้ผลกำไรมากที่สุด ขณะเดียวกันเพื่อรักษาระดับการขาดแคลนสินค้าที่ลูกค้าน้อยที่สุด สถานการณ์การขาดแคลนสินค้าจะถูกแปลงออกมาให้อยู่ในรูปของค่าใช้จ่าย เพื่อให้สามารถนำค่าที่ได้ไปใช้ในการเปรียบเทียบและเลือกเส้นทางและตารางเวลาการขนส่งสินค้าที่ดีที่สุด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์สินค้า

บรรจุภัณฑ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการบรรจุสินค้า ในการจัดจำหน่ายเพื่อสนองความต้องการของผู้ซื้อและผู้บริโภคด้วยต้นทุนที่เหมาะสม (ปุ่น คงเจริญเกียรติ และสมพร คงเจริญเกียรติ, 2541)

ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์ได้เกิดมาพร้อมกับผลิตภัณฑ์และมีบทบาทสำคัญกับนักธุรกิจ บรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ห่อหุ้มสินค้า เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคมองเห็นเป็นอันดับแรก เนื่องจากสามารถเป็นสื่อโฆษณา จุดขายปลีกไปสู่มือผู้บริโภคโดยตรง แสดงถึงชื่อเสียงของผู้ผลิต ตราสินค้า คุณสมบัติ สรรพคุณ และวิธีการใช้ของสินค้า ภาพลักษณ์ของสินค้า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม บรรจุภัณฑ์ที่ดีจะต้องสามารถสร้างความสะอาดตาและสร้างความประทับใจให้กับผู้บริโภคและเพิ่มแรงกระตุ้นในการซื้อให้กับผู้บริโภค (อมรรัตน์ สวัสดิ์พิพัฒน์, 2534)

ความแข็งแรงและปลอดภัย

บรรจุภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขั้นตอนหลักในการดึงดูดหรือเรียกความสนใจจากผู้บริโภค โดยเฉพาะปัจจุบันที่การผลิตสินค้าหรือบริการให้ความสำคัญกับผู้บริโภค (Consumer oriented) บรรจุภัณฑ์ใช้สำหรับห่อหุ้ม ป้องกัน ถิ่นเลี้ยง จัดส่ง และนำเสนอสินค้า ตั้งแต่วัตถุดิบถึงสินค้าที่ผ่านการผลิต ตั้งแต่ผู้ผลิตถึงผู้บริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นในการป้องกันหรือรักษาผลิตภัณฑ์ให้คงสภาพ ตลอดจนมีคุณภาพใกล้เคียงกับเมื่อแรกผลิตให้มากที่สุด บรรจุภัณฑ์ทำหน้าที่เพื่อการบรรจุวัตถุดิบสินค้าไว้ภายใน ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้ระบบโลจิสติกส์มีประสิทธิภาพและเป็นเครื่องมือในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค (สมพงษ์ เพ็ญอารมณ, 2550)

การออกแบบปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ทุเรียนแปรรูปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดนนทบุรี การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองสินค้า ทั้งในการจำหน่ายและการขนส่งสินค้า เกิดเป็นสัญลักษณ์เป็นเอกภาพ เพื่อเป็นตัวนำให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในครอบครัวจำหน่ายได้มากขึ้นและเป็นการสร้างรายได้สู่ชนบท (ภูซงค์ ไรจน์แสงรัตน์, 2540) การออกแบบปรับปรุงบรรจุภัณฑ์แปรรูปประเภทอาหารแห้งสำหรับโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ใช้คือกระป๋องกระดาษ มีลักษณะที่มีฝาปิดด้านในแบบเปิดง่ายและมีฝาพลาสติกด้านนอก ด้านในกระป๋องเคลือบฟลอยด์ ส่วนด้านนอกจะแสดงฉลากสินค้า โดยบอกรายละเอียดทุกอย่างให้ผู้ซื้อได้ทราบเพื่อเป็นการช่วยตัดสินใจซื้อ และบรรจุภัณฑ์อีกแบบที่ใช้คือถุงพลาสติกใส มีลักษณะที่สามารถตั้งได้สะดวกทั้งในการพกพาและการบริโภค รูปแบบของกราฟฟิกจะเน้นรูปของผลไม้ นั่น ๆ โดยมีการบอกถึงลักษณะภายในบรรจุภัณฑ์ที่แปรรูปแล้ว (กิติภรณ์ คุ่มทรัพย์, 2540)

บรรจุภัณฑ์คือศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการบรรจุสินค้า โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการคุ้มครองปกป้องสินค้าจากผู้ผลิตจนถึงมือลูกค้าอย่างปลอดภัย ด้วยต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม บรรจุภัณฑ์เกิดขึ้นมาพร้อมกับการมีสินค้าเกิดขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนและเพื่อจำหน่าย บรรจุภัณฑ์ทำหน้าที่ห่อหุ้มบรรจุสินค้า ทำให้สินค้าไปสู่ผู้บริโภคได้โดยปลอดภัย สะดวกและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ บรรจุภัณฑ์จะเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคมองเห็นได้จากรูปลักษณะภายนอกจนบางครั้งทำให้บรรจุภัณฑ์กลายเป็นตัวแทนของสินค้าไป บางครั้งเป็นการยากที่จะแยกออกได้ระหว่างสินค้ากับบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ได้รับการพัฒนาทั้งในด้านการออกแบบ วัสดุการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับสินค้าที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน จนกระทั่งปัจจุบันที่การแข่งขันในด้านการตลาดเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ทำให้บรรจุภัณฑ์ในปัจจุบันมีบทบาทต่อการกำหนดความอยู่รอดและความก้าวหน้าของตัวสินค้ามากขึ้น แทนที่จะเข้าใจว่าบรรจุภัณฑ์นั้นคือการขนส่งสินค้าแต่เพียงอย่างเดียวเหมือนยุคก่อน แต่บรรจุภัณฑ์นั้นกลับมีบทบาทลักษณะและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน (ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และเตชา อัสวสิทธิถาวร, 2546)

ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อการนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ เพื่อลดปัญหามลภาวะและปัญหาขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาใกล้ตัวผู้บริโภค ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อผู้บริโภคได้รับข้อมูลคุณประโยชน์ของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือโทษของการทำลายสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะมาจากการที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการรณรงค์กันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ทำให้เมื่อผู้บริโภคมีทัศนคติด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติดีขึ้นจะมีความตั้งใจซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (ลัดดาวัลย์ กิตตินนท์, 2546)

ความสะดวกและเหมาะสมในการใช้งาน

บทบาทที่สำคัญของโลจิสติกส์จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการ เคลื่อนย้าย จัดเก็บ และกระจายสินค้าจากแหล่งผลิตไปจนถึงผู้บริโภคขั้นสุดท้าย ภายใต้การจำกัดของเงินเวลาที่จะต้องส่งมอบแบบทันเวลา (Just in time) และต้นทุนรวม (Total cost) ที่สามารถแข่งขันได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ อย่างไรก็ตามเนื่องจากปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง บรรจุภัณฑ์จึงมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการตลาด (Market promotion) โดยเน้นความสวยงาม ความสะอาดและดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคให้ตัดสินใจซื้อ บรรจุภัณฑ์ในปัจจุบันจึงทำหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ (Image) ของสินค้าก่อนที่ผู้ซื้อจะเห็นสินค้า ซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุสินค้าสำหรับผู้บริโภคจะมีการใช้รูปแบบหรือสีที่น่าน่าสนใจ รวมถึงมีข้อความประชาสัมพันธ์และโฆษณาสินค้าที่บรรจุอยู่ภายใน สำหรับหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ด้านโลจิสติกส์จะคำนึงถึงผู้บริโภคคนสุดท้ายน้อยมาก แต่จะเน้นด้านความสะดวกต่อการทำงานและต้นทุน จะเห็น

ได้ว่า การเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์จะกระทำได้น้อยๆ โดยไม่กระทบถึงลูกค้า โดยสามารถปรับเปลี่ยนวัสดุ ลดขนาด หรือเพิ่มขนาดได้ทันที (กานาย อภิปรัชญาสกุล, 2546)

ทฤษฎีกล่าวไว้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์มากมายเป็นไปได้โดยอัตโนมัติและเกิดขึ้นโดยไม่มีสติและทิศทาง (Schank & Abelson, 1977) ในเรื่องคำเตือนและความคุ้นเคย Wogalter et al. (1995) ชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์จากผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับต้นแบบที่จดจำไว้และมีความสนใจเพียงเล็กน้อยที่จะอ่านและสนใจป้ายคำแนะนำและคำเตือนหรือสิ่งอื่น ๆ ที่มาพร้อมกับผลิตภัณฑ์

ประสบการณ์ความคุ้นเคยที่ซ้ำๆจากการกระตุ้นในการตอบสนองที่ลดลง (Thompson & Spencer, 1966) ด้วยความสนใจในคำเตือนมักจะพบว่ามีโอกาสน้อยมากที่จะสังเกตเห็น ดังนั้นบุคคลที่สามารถเป็นคำเตือนบนผลิตภัณฑ์หรือในสถานการณ์ที่ผู้บริโภคเผชิญอยู่เป็นประจำ (Thorley, Hellier, & Edworthy, 2001) พบว่าหลักการของนักศึกษาให้ความสนใจและปฏิบัติตามพร้อมกับพูดถึงนอกห้องเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ย่อมแปรตามสภาวะการดำรงชีพของผู้บริโภค บรรจุภัณฑ์ที่พกพา เป็นตัวอย่างหนึ่งของการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เปลี่ยนไป เพื่อสนองตามผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ ในขณะที่เดียวกันขั้นตอนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงที่ใช้อุตสาหกรรมสนับสนุนมากขึ้น ส่งผลให้บรรจุภัณฑ์ระหว่างการผลิตที่มีความสำคัญมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาบรรจุภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุใด หัวใจสำคัญในการพัฒนาคือความพยายามลดจุดด้อยของบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิด ในขณะเดียวกันกระแสของการรักษาสิ่งแวดล้อมในประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่งผลให้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่คิดค้นขึ้นมาพยายามมุ่งใช้วัสดุที่น้อยลงและเพิ่มความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (หนังสืออุตสาหกรรมสาร, 2546)

ปัจจุบันการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นิยมใช้หลักการออกแบบกราฟิกในรูปแบบสารัตถศิลป์ หรือ มินิมอล (Minimal style) มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ (Taylor, 2009) เนื่องจากหลักการของการออกแบบในรูปแบบนี้ คือการออกแบบโดยเน้นการใช้สี หรือ องค์ประกอบที่จำเป็นเท่านั้น ลักษณะของงานออกแบบจึงเป็นงานที่เรียบง่ายทั้งรูปลักษณ์ รูปทรง และการใช้งาน แต่ยังคงคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ไว้ตามวลีที่ว่า "Less is more" น้อย ๆ แต่ดูมากมายของ Le corbusier นั้นเอง การออกแบบในรูปแบบนี้ในอดีตถูกมองว่าเป็นเพียงผลิตภัณฑ์แบบอุตสาหกรรม (Mass products) ทำให้ผลิตภัณฑ์ถูกมองว่าไม่มีคุณค่า ราคาถูก ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่า ราคาแพง และบางผลิตภัณฑ์ได้รับรางวัลระดับโลก (PANTAWARD 2010) ล้วนแล้วแต่อาศัยการออกแบบในรูปแบบนี้ทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านั้นปัจจุบันการออกแบบในรูปแบบมินิมอล ยังถูกนำมาใช้ในการจัดการปัญหาจากการใช้บรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในต้นเหตุสำคัญของการทำลายสิ่งแวดล้อม ทั้งในแง่ปัญหาขยะและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง

ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกและในประเทศไทย ที่พบว่าประชาชนไทยทิ้งขยะจากบรรจุภัณฑ์มากถึงปีละ 4,500,000 ตัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 31 ของขยะมูลฝอยทั้งหมด และร้อยละ 54 ของขยะเหล่านั้น เกิดจากบรรจุภัณฑ์จากอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ [สวทช.], 2552) โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์อาหารแช่แข็ง ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นธุรกิจแห่งอนาคตของประเทศไทย มีรายได้จากการส่งออกอาหารแช่แข็งอยู่ในอันดับต้นๆของโลก (พินิจ กอศรีพร, 2551) แต่โดยมากแล้วอาหารแช่แข็งมักใช้บรรจุภัณฑ์จากพลาสติก ซึ่งมีข้อเสียคือต้องอาศัยระยะเวลาในการย่อยสลายนาน จึงเกิดกระแสบรรจุภัณฑ์รักษ์โลก (Green packaging) คือบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อลดการใช้วัสดุ เลือกใช้วัสดุที่สามารถนำมาใช้ใหม่ (Recycle) หรือสามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ ดังนั้นการออกแบบกราฟฟิกในรูปแบบมินิมอล จึงเป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยส่งเสริมการสื่อสารทางการตลาด และคาดว่าจะมีแนวโน้มในการเจริญเติบโตมากขึ้นในแวดวงการออกแบบบรรจุภัณฑ์รักษ์โลกอย่างแน่นอน

ความคุ้นเคย ความอ่อนโยนและประสบการณ์ ทฤษฎีความคุ้นเคย ความอ่อนโยนและประสบการณ์นี้เป็นความคิดของคนใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาความไม่ปลอดภัยใดๆ จึงมีความมั่นใจมากขึ้นในการใช้ผลิตภัณฑ์ DeJoy (1999) แนวคิดนี้เห็นด้วยกับผลงานวิจัยของ (Fazio & Zanna, 1981) ในการทบทวนวรรณกรรมด้านทัศนคติและพฤติกรรม พบประสบการณ์พฤติกรรมโดยตรงที่จะคาดการณ์ทัศนคติและพฤติกรรมภายหลังของแต่ละบุคคล

งานวิจัยที่ผ่านมาและความต้องการจากห่วงโซ่อุปทานบ่งบอกถึงการขาดวิธีการประเมินผลเกี่ยวกับแนวคิดบรรจุภัณฑ์จากโลจิสติกส์และมุมมองห่วงโซ่อุปทาน (Dowlatshahi, 1999; Saghir & Johnson, 2001) บรรจุภัณฑ์ในอดีตส่วนใหญ่ได้รับการประเมินผลพิจารณาจากการทำงานขั้นพื้นฐานของอุตสาหกรรมนั่นเอง เช่น บรรจุภัณฑ์สารเคมี มุมมองบรรจุภัณฑ์ทางชีวภาพ (Twede & Parsons, 1997; Johnson, 1998; Saghir & Johnson, 2001)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคลังสินค้า

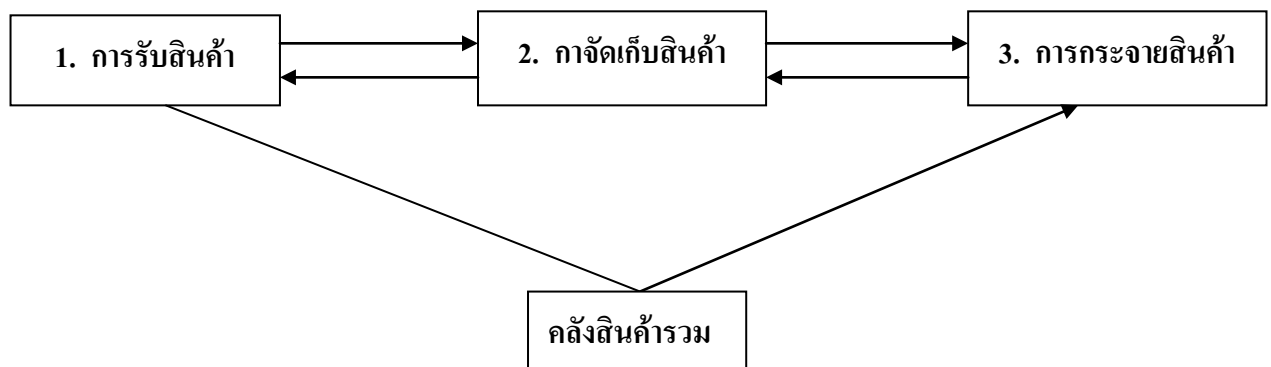
คลังสินค้าหมายถึงสิ่งปลูกสร้างที่มีไว้เพื่อใช้ในการพักและเก็บรักษาสินค้าในปริมาณมาก กิจกรรมของคลังสินค้าส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าหรือวัตถุดิบ การจัดเก็บโดยไม่ให้สินค้าเสื่อมสภาพหรือแตกหักเสียหาย ลักษณะทั่วไปของคลังสินค้าคืออาคารชั้นเดียวมีพื้นที่โล่งกว้างสำหรับเก็บสินค้ามีประตูขนาดใหญ่หลายประตูเพื่อสะดวกในการขนถ่ายสินค้า คลังสินค้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบของการผลิตและการขนส่ง ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจัดเป็นต้นทุนเกือบทั้งหมดของการผลิตสินค้าต่อหนึ่งหน่วย

เสมอ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากมีการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นด้านใดด้านหนึ่ง จะส่งผลต่อการลดต้นทุนทั้งสิ้น อันจะส่งผลไปสู่กำไรและการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าเสมอ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประโยชน์และความจำเป็นของคลังสินค้ามีมากมาย จึงขอสรุปให้เห็นชัดเจนเป็นข้อ ๆ ดังนี้ (สมโรตม์ โกมลวนิช, 2533)

กระบวนการที่สำคัญในการจัดการคลังสินค้า

โดยปกติแล้วคลังสินค้ามีเป้าหมายที่สำคัญคือเป็นสถานที่พักในการเคลื่อนที่ของสินค้าผ่านโซ่อุปทานจนถึงลูกค้าปลายทาง ซึ่งมีกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญในการบริหารคลังสินค้า 3 กระบวนการประกอบด้วย การรับสินค้า การจัดเก็บสินค้า และ การกระจายสินค้า ซึ่งสามารถแสดงดังภาพที่ 2.1 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กระบวนการกิจกรรมพื้นฐานในคลังสินค้า

1. การรับสินค้า-ประกอบด้วยกิจกรรม เช่น การขนถ่ายสินค้าจากพาหนะที่นำเข้ามาคลังสินค้า การตรวจนับสินค้าให้ตรงกับจำนวนที่สั่งซื้อ รวมทั้งการรับสินค้าคืนจากลูกค้า เป็นต้น การรับสินค้าจึงเป็นกิจกรรมพื้นฐานของทุกคลังสินค้าสำหรับการเป็นสถานที่พักสินค้า ถ้ามีการบริหารจัดการการรับสินค้าที่ดี องค์กร จะมั่นใจได้ว่ามีสินค้าเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าไม่ว่าลูกค้าจะอยู่ส่วนใดของโซ่อุปทานก็ตาม

2. การจัดเก็บสินค้า-กิจกรรมในการจัดเก็บสินค้า เช่น การวางแผนการเก็บรักษาสินค้าให้มีประสิทธิภาพ การรวบรวมสินค้าที่ได้รับจากการขนส่งจำนวนน้อยหลายครั้งเข้าด้วยกันเพื่อรวมเป็นสินค้าขนาดใหญ่ การแยกสินค้าให้มีจำนวนที่เล็กลง (Break bulk) เป็นต้น ผู้บริหารควรมีการจัดการการจัดเก็บสินค้าที่ดี เพื่อลดต้นทุนการจัดเก็บ (Storage cost) อันจะทำให้ลดต้นทุนขององค์กรได้ นอกจากนี้ การจัดเก็บรักษาสินค้าทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในสินค้า (Value added) เมื่อไปถึงปลายทาง

3. การกระจายสินค้า-เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารต้องวางแผนเพื่อให้การกระจายสินค้าตรงตามคุณภาพ (Right quality) ตรงตามจำนวน (Right quantity) ตรงตามเวลา (Right time) ตรงตามสถานที่ (Right place) และตรงตามเงื่อนไข (Right condition) ที่ลูกค้ากำหนด ซึ่งจะทำให้ได้ระดับการบริการที่ดีอย่างสม่ำเสมอ โดยการกระจายสินค้ามีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น การส่งสินค้าให้ผู้ขาย การโอนสินค้าจากคลังสินค้าหนึ่งไปยังอีกคลังสินค้าหนึ่งภายในองค์กรเดียวกัน การกระจายสินค้ายังมีความสัมพันธ์กับงานด้านอื่นๆ อีกด้วย เช่น ด้านการขนส่ง ด้านสินค้าคงคลัง เป็นต้น

เนื่องจากในปัจจุบันได้มีแนวคิดการจัดการแบบทันเวลาพอดี (Just-in-time: JIT) ทำให้มีการพัฒนารูปแบบการถือครองสินค้าในคลังสินค้า โดยลดขั้นตอนในกระบวนการของการเก็บรักษา กล่าวคือทันทีที่รับสินค้าเข้ามาในคลังสินค้า จะมีการจัดการให้สินค้าเหล่านั้นผ่านไปสู่วัสดุที่จุดจ่ายสินค้าออกจากคลังสินค้าอัตโนมัติ โดยไม่ต้องนำไปเก็บที่ชั้นวางสินค้า โดยเส้นทางจะเริ่มจากการรับสินค้าและไปสิ้นสุดที่กระบวนการกระจายสินค้า การจัดการลักษณะนี้เรียกว่า Cross-docking ซึ่งทำให้กิจการสามารถลดต้นทุนการจัดเก็บรักษาสินค้าในคลังสินค้าได้ ในประเทศไทยหลายธุรกิจพยายามนำระบบ Cross-docking มาใช้ในคลังสินค้า เช่น ห้างเทสโก้ โลตัส สร้างศูนย์กระจายสินค้ารูปแบบคลังสินค้ารวม (Cross docking) เมื่อปี พ.ศ. 2551 ด้วยเงินลงทุน 800 ล้านบาท (เอกชัย ดิสทริบิวชันซิสเต็ม, 2552)

การพิจารณาเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้าที่เหมาะสมที่สุดสำหรับองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อสร้างแล้วไม่สามารถย้ายได้หรือจะหาผู้เช่าคลังสินค้าก็ไม่ง่าย เนื่องจากคลังสินค้าแต่ละแห่งก็จะเหมาะสมกับสินค้าเฉพาะอย่าง ดังนั้น จะต้องวางแผนเป็นอย่างดี เนื่องจากการก่อสร้างคลังสินค้าใหม่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และยิ่งไปกว่านั้นทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมยังมีผลโดยตรงในระยะยาวต่อต้นทุนด้านต่าง ๆ เช่น ค่าขนส่ง ค่าแรงงาน ค่าสาธารณูปโภค และค่าการติดต่อสื่อสาร กลยุทธ์การเลือกทำเลที่ตั้งในระดับมหภาค โดยคำนึงถึงระดับการบริการลูกค้า ประกอบด้วยต้องตั้งใกล้ตลาด โดยตั้งให้ใกล้กับลูกค้าลำดับสุดท้ายให้มากที่สุด ตั้งใกล้แหล่งผลิต โดยตั้งให้ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบหรือโรงงานให้มากที่สุดและตั้งอยู่ระหว่างกลาง โดยกำหนดให้ตั้งคลังสินค้าให้อยู่ระหว่างกลางระหว่างแหล่งผลิตและตลาด นอกเหนือจากกลยุทธ์ดังกล่าว การเลือกทำเลที่ตั้งในระดับจุลภาคยังต้องคำนึงถึงความหลากหลายของยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสินค้า อัตราค่าจ้างแรงงานที่แตกต่างกันระหว่างในเมืองกับนอกเมือง ปริมาณของแรงงาน สาธารณูปโภคที่ครบครัน สิ่งแวดล้อมที่ดี และศักยภาพเมื่อจะมีการขยายพื้นที่คลังสินค้าเพิ่มในอนาคต (ค่านายอภิปัญญาสกุล, 2553)

การจัดเก็บสินค้า

การปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้า ขั้นตอนการจัดการคลังสินค้าในเรื่องของระบบการเก็บและจ่าย โดยอาศัยวิธีการออกแบบในเรื่องของแผนผังของคลังสินค้า เพื่อจัดเก็บสินค้าที่มีอยู่โดยการพิจารณาการวางแผนการใช้พื้นที่และแผนผังการเก็บสินค้า เพื่อให้การใช้พื้นที่และอุปกรณ์การขนถ่ายเกิดประโยชน์ในการใช้งานมากที่สุด ตลอดจนมีการสร้างระบบรหัสเพื่อระบุตำแหน่งการจัดเก็บสินค้า เพื่อใช้ในการอ้างอิงถึงตำแหน่งการจัดเก็บของสินค้าหมวดต่าง ๆ และในเรื่องของการกำหนดตำแหน่งของการจัดเก็บของสินค้า (ปณิกา ไชยตะมาตร์, 2543)

Gagliardi, Renaud, & Ruiz (2007) ทำการจำลองสถานการณ์คลังสินค้าแห่งหนึ่ง ซึ่งมีปริมาณสินค้าหมุนเวียน 12 ล้านหน่วยต่อปี เพื่อช่วยตัดสินใจว่าจะทำอะไรที่จะเก็บสินค้าไว้ให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้าและจะเก็บสินค้าเหล่านั้นไว้ที่ใด อีกทั้งจะต้องจัดสรรพื้นที่ที่มากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการของลูกค้า โดยที่ไม่ทำให้ต้นทุนการจัดการคลังสินค้าสูงเกินไป พบว่าผลเบื้องต้นจากการจำลองสถานการณ์แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการจัดการคลังสินค้าจะลดลงได้ถ้าจำนวนของสินค้าคงคลังในบริเวณที่หยิบสินค้า (Picking area) ลดลง

Zhou, Setavoraphan, & Chen (2005) ทำการจำลองสถานการณ์ของกระบวนการปฏิบัติงานในคลังสินค้าของศูนย์การกระจายสินค้าแห่งหนึ่ง โดยการสร้างแนวคิดเบื้องต้นตามหลักการจำลองสถานการณ์ขึ้นมา ซึ่งทั้งพฤติกรรม โครงสร้างและกระบวนการหลักต่างๆ ในคลังสินค้า ได้ถูกนำมาแสดงและวิเคราะห์เพื่อใส่เข้าไปในแนวคิดเบื้องต้นดังกล่าว

การจัดเก็บสินค้ายุคใหม่กระบวนการดำเนินงานธุรกิจยุคใหม่ได้กำหนดบทบาทของคลังสินค้า และศูนย์กระจายสินค้าเป็นแนวหน้าเพื่อบริการลูกค้าสนับสนุนธุรกรรมการตลาด และการขายให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น ระบบการจัดเก็บที่ดีและมีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่จะมีกระบวนการที่รวดเร็ว และถูกต้องเท่านั้น แต่ยังต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยเหมาะสมกับธุรกิจนั้นๆ ด้วย เช่นการกำหนดแผนผังชั้นวางรวมถึงการออกแบบ และปริมาณการจัดเก็บสินค้า ประเภทของการจัดเก็บสินค้า แต่ละส่วนจะต้องมีความสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด และการปฏิบัติงานที่สมบูรณ์ขึ้น ถ้ามีการจัดการที่ดีการจัดเก็บแต่ละพื้นที่จะไม่มีผลกระทบและสินค้าวัตถุบิดวางเป็นระเบียบ (ฐาปนา บุญหล้า, 2548)

การเคลื่อนย้าย

ปัจจัยในเรื่องของลักษณะรูปแบบของการเคลื่อนไหวของสินค้าที่มีการเข้าและออก รวมทั้งปัจจัยเกี่ยวกับเรื่องของพื้นที่เพื่อจัดสรรตำแหน่งเพื่อจัดเก็บสินค้าให้กับสินค้า รวมทั้งการออกแบบ

และพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยในการกำหนดตำแหน่งการจัดเก็บ เพื่อที่จะจัดวางให้เป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการนำออกมาและง่ายต่อการตรวจสอบสินค้าคงคลัง ผลการดำเนินงานของการศึกษา พบว่า ในเรื่องของความถูกต้องของข้อมูลและการดำเนินงาน สามารถมีการเคลื่อนย้ายสินค้าในคลังสินค้าได้ถูกต้องเพิ่มขึ้นและอัตราส่วนความผิดพลาดในการตรวจนับสินค้าลดลง ตลอดทั้งทำให้เกิดความรวดเร็วในการเคลื่อนย้ายสินค้ามากยิ่งขึ้น (ปณิกา ไชยตะมาตร์, 2543)

Magableh et al. (2005) ทำการจำลองสถานการณ์เครือข่ายการกระจายสินค้าของโรงงานแห่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นการส่งสินค้าผ่านคลัง (Cross docking) ภายใต้งานไขสิ่งแวดล้อมแบบพลวัต (Dynamic) เพื่อทดสอบความเสี่ยงของกระบวนการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งผ่านสินค้า อีกทั้งยังใช้ในการทดสอบผลกระทบอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการที่ผ่านเข้ามาในคลังสินค้าแบบส่งผ่านอีกด้วย ซึ่งแบบจำลองดังกล่าวสามารถนำไปใช้วิเคราะห์พฤติกรรมของคลังสินค้าที่มีลักษณะเดียวกันได้

การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการคลังสินค้าและการส่งมอบสินค้าของบริษัท พีรามิด จำกัด ศึกษาปัญหาและแก้ไขปัญหโดยใช้หลักการการจัดการสินค้าคงคลัง ผสมกับการใช้ตัวชี้วัดในการประเมินผลงาน เพื่อนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานในคลังสินค้าของบริษัท พีรามิด จำกัด โดยมีแนวทางการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานในคลังสินค้า หลังการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานภายในคลังสินค้านั้นมีแนวโน้มที่ดีขึ้น มีการจัดแบ่งหน้าที่ของพนักงานแต่ละแผนกอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคลังสินค้า ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตัววัดประสิทธิผลคือมีการประเมินผลการทำงานในแต่ละวัน จากการปรับเปลี่ยนระบบการทำงานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานภายในคลังสินค้าได้ เช่น แผนกจัดสินค้าและบรรจุสินค้า วัดได้โดยเฉลี่ยในเดือนธันวาคม คิดเป็นร้อยละ 97 และแผนกจัดส่งสินค้าคิดเป็นร้อยละ 97 และถ้าพนักงานปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ตั้งไว้ รวมทั้งมีการประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการคลังสินค้าจะเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น จะเห็นได้จากการสำรวจแบบสอบถามก่อนและหลังการแก้ไขตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนมกราคม 2548 พบว่าลูกค้ามีความพอใจในเรื่องการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 36.51 เป็น 66.50 (ศิริรัตน์ ลาภเอกอุดม, 2006)

การโอนถ่ายข้อมูล

คลังสินค้ามีผลกระทบต่อการวัดประสิทธิภาพของเวลา ความยืดหยุ่นและค่าใช้จ่าย ผลกระทบเกี่ยวกับเวลาปกติที่เกี่ยวกับคลังสินค้าที่ช่วยให้องค์กรธุรกิจเพื่อลดเวลานำขององค์กร ผลจากการนี้คือการเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า คลังสินค้าเป็นที่เกี่ยวข้องยังมีความยืดหยุ่นในการจัดเก็บข้อมูล ตั้งแต่ของผลิตภัณฑ์ที่ช่วยให้องค์กรไม่เพียงแต่เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการ

ดำเนินงานแต่ยังตอบสนองกับความต้องการของลูกค้า วิธีที่จะมีการจัดการคลังสินค้าที่จะนำไปสู่การลดลงของค่าใช้จ่ายและเวลา ผู้วิจัยป้องกันการใช้ระบบการจัดการคลังสินค้าแบบบูรณาการเป็นวิธีการของการเพิ่มความรุนแรงและความเร็วของการไหลของข้อมูล (Dubey, 2011)

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญของห่วงโซ่อุปทาน แต่การยอมรับและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห่วงโซ่อุปทานยังมีอยู่น้อย เทคโนโลยีมากมายคือต้นทุนที่เพิ่มขึ้นและซับซ้อนกว่าที่คิด การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ระบุความถี่และตลาดอินเทอร์เน็ต (Wang et al., 2007) นอกจากนี้การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้มีความซับซ้อน ในห่วงโซ่อุปทานใช้ข้อมูลการทำงานร่วมกันและบูรณาการการใช้ข้อมูลร่วมกันคือกำลังใจ โดยความแตกต่างของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศคือการถูกใช้โดยบริษัทที่แตกต่างกัน รูปแบบข้อมูลที่แตกต่างของซอฟต์แวร์และอื่นๆ การทำงานร่วมกันต้องการการบูรณาการ นั่นคือบริษัทสามารถดูและเปลี่ยนฐานข้อมูลลูกค้า ปรากฏการณ์ที่พบบ่อยในทางปฏิบัติคือคอมพิวเตอร์เก่าถูกเข้าไปในพิพิธภัณฑ์ แต่ซอฟต์แวร์เก่าที่จะเข้าสู่การผลิตทุกคืน (Kanet, 1998) ในหลายๆครั้งองค์กรฮาร์ดแวร์หลายครั้ง แต่ซอฟต์แวร์พื้นฐานยังอยู่เหมือนเดิม

การออกแบบคลังสินค้าสำหรับการประมวลผลคำสั่งและการปรับปรุงการจัดการวัสดุพบว่าเป้าหมายของการวิจัยนี้ ได้รับการพัฒนากรอบแนวคิดการออกแบบที่สามารถใช้เพื่อจัดระเบียบและปรับปรุงกิจกรรมการประมวลผลคำสั่ง ในคลังสินค้าที่ปรับแต่งสินค้าและบริการเป็นส่วนที่สำคัญของการดำเนินงาน บทนี้ที่มีการนำเสนอผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดจากการศึกษาและสรุปกิจกรรมการบริหารจัดการที่ได้รับข้อเสนอแนะในระหว่างการศึกษา (Blomqvist, 2010)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์จากการศึกษาก่อนหน้า (Narasimhan & Kim, 2001; Kim & Narasimhan, 2002) การวัดถูกเสนอโดยเทคโนโลยีสารสนเทศย่อยเป็น 3 ทาง (1) ระบบสารสนเทศสนับสนุนทุกด้าน (เช่นแผนเครือข่ายและระบบการออกแบบสารสนเทศทางบัญชีและระบบสารสนเทศสำนักงาน) (2) ระบบสารสนเทศสำหรับการจัดการสร้างมูลค่า (เช่นการวางแผนการผลิตและระบบการควบคุมกระบวนการ, ระบบการจัดการการขายและราคา, การบริการลูกค้าและระบบการจัดการลูกค้า, และระบบการจัดการสินค้าคงคลังและคลังสินค้า), และ (3) ระบบสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติการโลจิสติกส์ (เช่น ระบบการจัดการขนส่ง, ระบบการพยากรณ์ยอดขาย, ระบบการรับคำสั่งซื้ออัตโนมัติ, ระบบการจัดการทรัพยากร และระบบการเลือกทำเลที่ตั้งคลังสินค้า) (Frazelle, 2001) การจัดการคลังสินค้าระดับโลก เครื่องมือมาตรวัดสมรรถนะและวิธีการอันทันสมัยที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ ความแม่นยำและผลิตภาพโดยรวมของการปฏิบัติการในคลังสินค้าได้อย่างเด่นชัด ทั้งยังเป็นแหล่งคำตอบที่ให้ความกระจ่างในเรื่องต่าง ๆ เช่น ข้อมูลโดยละเอียดของกิจกรรมในคลังสินค้า ตัวชี้วัดและเทียบเคียงผลการปฏิบัติงานคลังสินค้า การเลือก

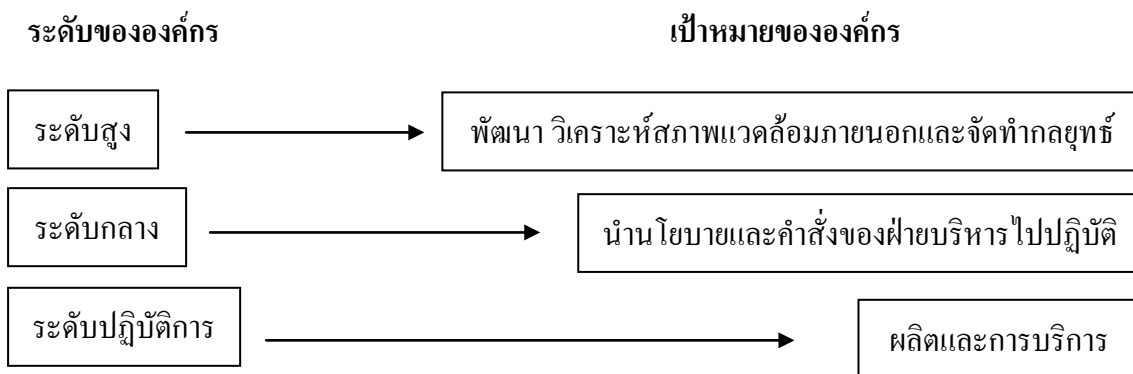
ระบบการรับ การจัดเก็บ การหีบสินค้า การวางผังคลังสินค้า คลังสินค้าแบบอัตโนมัติ การเลือก ระบบการจัดการคลังสินค้า (WMS) การออกแบบและการสร้างทีมงานคลังสินค้า

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายใน

การสื่อสารภายในองค์กร

การสื่อสารขององค์กร หมายถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ในหมู่สมาชิกขององค์กร เพื่อให้บรรลุประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร การสื่อสารขององค์กรมีหลายระดับ ได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องมีการสื่อสาร ในปัจจุบันทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็ตาม ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน ทำให้องค์กรต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งองค์กรต้องมีสายใยของการสื่อสารที่ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากองค์กรต้องการความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน จำเป็นจะต้องใช้กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนของการสื่อสาร ขั้นตอนการได้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยการสังเกตสภาพการแข่งขันภายนอก ศึกษาเงื่อนไขต่าง ๆ วิเคราะห์กลยุทธ์ของคู่แข่งและเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะถูกถ่ายทอดออกไป ส่วนเรื่องวัฒนธรรมในทุกองค์กรจะต้องมีวัฒนธรรมของตนเอง วัฒนธรรมที่แตกต่างกันย่อมมีการสื่อสารที่แตกต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น องค์กรที่มีวัฒนธรรมเน้นทำงานหนักและลงทุนมาก ต้องการการทำงานเป็นทีมและหวังผลระยะสั้น ให้ความสำคัญกับตัวบุคคลและลูกค้า การสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กรจะมีลักษณะที่ทุกคนมีความสัมพันธ์กัน ไม่มีใครเป็นผู้บังคับบัญชา ดังนั้นการเลือกใช้การสื่อสารที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของแต่ละองค์กร จึงมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรด้วย เป้าหมายขององค์กรมี 3 ระดับ คือระดับสูงซึ่งสนใจในเรื่องการพัฒนา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและจัดทำกลยุทธ์ขององค์กร ระดับกลางจะเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายและคำสั่งของฝ่ายบริหารระดับสูงไปปฏิบัติ และระดับล่างจะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผลิตและการบริการขององค์กร ดังนั้น การที่องค์กรมีระดับและเป้าหมายขององค์กรที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่ต่างกััน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การสื่อสารที่แตกต่างกัน

(ที่มา: ทองใบ สุคชารี, 2542)

ขนาดขององค์กรถ้ามีขนาดเล็ก ผู้บริหารสามารถสื่อสารได้โดยตรงกับผู้อื่น ผู้ส่งและผู้รับข้อมูลข่าวสารสามารถใช้ช่องทางการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ แต่เมื่อองค์กรเจริญเติบโตขึ้น และผู้บริหารมีความต้องการข้อมูลข่าวสารในการบริหารและการตัดสินใจมากขึ้น จำเป็นต้องใช้ช่องทางการสื่อสารอย่างเป็นทางการ เนื่องจากผู้บริหารมีภาระหน้าที่มาก จึงต้องใช้กฎเกณฑ์ นโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นเครื่องมือของการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการ ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรล้วนมีความต้องการส่วนบุคคลที่จะสื่อสารกับสมาชิกคนอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัว เช่น ความเจริญก้าวหน้า ความต้องการเป็นอิสระ ส่วนคุณภาพของชีวิตในงาน บุคลากรทุกคนในองค์กรต้องการมีคุณภาพของชีวิตในงาน (Quality of work life) มีหลายแนวทางที่นำมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพของชีวิตในงาน เช่น สิ่งย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตน การปฏิบัติงานที่มีโอกาสสื่อสารกับผู้อื่นและการส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรอย่างไม่เป็นทางการ กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการภายในองค์กรจำเป็นต้องมีการสื่อสารด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ลักษณะขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร ระดับและเป้าหมายขององค์กร ขนาดขององค์กร ความต้องการเป็นอิสระของบุคลากร และคุณภาพของชีวิตในการทำงานของบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะ ผู้นำขององค์กรและเป็นศูนย์กลางของการสื่อสารภายในองค์กร จำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาเพื่อให้การสื่อสารภายในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทขององค์กร และนำพา องค์กรไปสู่เป้าหมายได้เป็นผลสำเร็จ (ทองใบ สุคชารี, 2542)

การสื่อสารได้กลายมาเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงาน เป็นทั้งปัจจัยและทรัพยากรที่จะใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ถ้าหากไม่มีการสื่อสารก็ไม่สามารถที่จะ

บริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารจึงเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อองค์กรในการบริหาร ที่จะทำให้งานขององค์กรดำเนินต่อไปและช่วยในการประสานงานของหน่วยงาน ในแง่ของการบริหารองค์กร การสื่อสารทำให้เกิดความหมาย ทำให้คนคาดคะเนความคิดซึ่งกันและกันได้และทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานขององค์กร การสื่อสารนำไปใช้ในกิจกรรมขององค์กรหลายอย่าง เช่น การตัดสินใจ การสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การสร้างความเจริญและพัฒนาองค์กร การควบคุมและประสานงาน ลักษณะของการสื่อสารในองค์กรอาจพิจารณาในฐานะที่เป็นระบบรวม คือการใช้การสื่อสารติดตามรายงานและวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการติดต่อกับองค์กรอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นระบบย่อยการสื่อสารเป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มการฝึกอบรม การสร้างบรรยากาศการทำงาน การควบคุมสั่งงานและการสร้างความพอใจ ในฐานะที่เป็นระบบเฉพาะบุคคลอาจพิจารณาการสื่อสารในแง่ของพฤติกรรมทางการสื่อสารในเรื่องต่าง ๆ เช่น การร่วมประชุม การเขียนคู่มือ การร่างจดหมาย การทำสัญญา การพูดคุยในกลุ่มคนที่ทำงานด้วยกันและการโต้แย้ง (เสนาะ ตียาว, 2538)

องค์กรเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆกันตามลักษณะของงาน แต่ก็ยังมีลักษณะร่วมกันคือมีโครงสร้าง มีวัตถุประสงค์ มีการแบ่งงานกันทำ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและจำเป็นต้องรู้ข้อมูล การสื่อสารในองค์กรจึงต้องกระทำเพื่อหาข้อมูลที่จะสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ โดยต้องเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารและใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในองค์กรกับบุคคลและสถาบันอื่นที่อยู่นอกองค์กร ดังนั้นการสื่อสารจึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้หน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กรดำเนินการต่อเนื่องกันและเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน้าที่ต่างๆภายในองค์กร การสื่อสารกับการบริหารจัดการองค์กรสรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นเครื่องมือหรือวิธีการประเภทหนึ่งที่ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการในองค์กร เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันภายในองค์กร (พัชรีย์ เษยจรรรยา, 2541) การสื่อสารในองค์กรจะมีลักษณะเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการผ่านข้อมูล ข่าวสารและความเข้าใจ เพื่อที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ โดยมีส่วนประกอบคือ ผู้ส่งข้อมูลข่าวสาร ผู้รับข้อมูลข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร สัญลักษณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในเมื่อการสื่อสารเป็นระบบแล้ว คงจะช่วยให้เข้าใจการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้กระบวนการสื่อสารควรประกอบด้วยแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ผู้ส่ง ผู้รับ การสื่อสารทำให้เกิดความรวดเร็วและเที่ยงตรง ในยุคปัจจุบันในบริษัทหรือองค์กรต่างๆกำลังพัฒนาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารให้มีความก้าวหน้ารวดเร็วทันสมัย ทั้งนี้ก็เพื่อให้สิ่งนี้มาช่วยพัฒนางาน หากกระบวนการสื่อสารในองค์กรมีประสิทธิภาพ ยังช่วยสร้าง

บรรยากาศการทำงานและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีที่เกิดในหมู่คณะพนักงานและผู้บริหารด้วย (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2540)

คุณภาพทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ครอบคลุมถึงโครงการและกระบวนการเพิ่มฝีมือและความรู้ของคนทั้งคุณภาพและปริมาณ ตั้งแต่การศึกษาพื้นฐานไปจนถึงมัธยมและการฝึกอบรมอาชีพ การฝึกอบรมในการทำงานจนถึงโครงการฟื้นฟูสุขภาพ สวัสดิการและอื่น ๆ (มัลลิวาจาชีวะ, 2524) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ทำให้คนมีความสมบูรณ์ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด มีขีดความสามารถสูงขึ้นในทุกๆด้าน อันจะยังประโยชน์ต่อทั้งตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยเป้าหมายแท้จริงของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ที่การใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่พัฒนาแล้ว ไปปฏิบัติงานหรือภารกิจเพื่อการพัฒนาประเทศ (เนาวรัตน์ พลายน้อย, 2527) แนวคิดการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ว่าในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ทรัพยากรมนุษย์เป็นกุญแจไขสู่ความสำเร็จของชาติ ถ้าหากประเทศใดประเทศหนึ่งมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ คุณภาพและจริยธรรมสูง เชื่อว่าคงก้าวเข้าไปแข่งขันในโลกไร้พรมแดนได้อย่างไม่ยากเย็น มุมมองใหม่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ เพื่อให้ธุรกิจสามารถนำไปเป็นรูปแบบเพื่อพัฒนาองค์กรที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ ทั้งองค์กรและประเทศชาติ ทั้งในระดับจุลภาคและระดับมหภาค (คณีย เทียนพุด, 2542)

การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและการติดต่อสื่อสารระหว่างพนักงาน คุณภาพของฝ่ายการตลาด พฤติกรรมความเป็นผู้นำในการจัดการระดับสูงและปริมาณของทรัพยากรที่หย่อนภายใน จะมีผลต่อการยอมรับของนวัตกรรมเทคโนโลยี องค์กรที่มีคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์สูงจะดีกว่า เช่นการศึกษาหรือฝึกอบรมจะมีความสามารถสูงในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยี งานวิจัยนี้จึงแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมในเทคโนโลยีโลจิสติกส์เพื่อการบริหาร ผู้ให้บริการจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในขององค์กร ได้แก่ คุณภาพของฝ่ายการตลาด (Tomatzky & Fleischer, 1990)

ความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงก่อนการตั้งค่ากลยุทธ์ลดความเสี่ยง ก่อนที่จะออกแบบกลยุทธ์การบรรเทา ผู้จัดการต้องเข้าใจธรรมชาติของเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานและกลยุทธ์การจัดการพื้นฐานสำหรับองค์กร แล้วเน้นความสำคัญในความร่วมมือของห่วงโซ่อุปทานซึ่งจะกระตุ้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลในเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานและความคล่องตัวของห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการมองเห็นห่วงโซ่อุปทานแบบมุมมองที่ชัดเจนของการไหลขึ้นไหลลง ความเร็วของห่วงโซ่อุปทานและความสัมพันธ์ของระยะทางแบบ End-to-end ในห่วงโซ่อุปทาน ยังชี้ให้เห็นถึง

ความสำคัญของการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ผู้คนตระหนักถึงความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทานและการบริหารความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้พนักงานทั้งหมดในองค์กรรับรู้ความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทานในกิจกรรม (Christopher & Peck, 2004)

กลยุทธ์การบริหารอุปทานความเสี่ยงที่คล้ายกัน ประการแรกกลายเป็นกลยุทธ์เครือข่ายอุปทานที่ร่วมมือกัน เป็นสิ่งสำคัญมากจากการมีส่วนร่วมของคู่แข่งเครือข่ายอุปทานที่มากขึ้นนำไปสู่การออกแบบเครือข่ายอุปทานที่ดีกว่า ประการที่สองการดำเนินกลยุทธ์เครือข่ายอุปทานความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับองค์กร การพัฒนาทักษะใหม่สำหรับการจัดการความสัมพันธ์กับสมาชิกในเครือข่ายอุปทานอื่น ๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารเพื่อให้พนักงานสามารถได้รับการศึกษาเกี่ยวกับความเสี่ยงเครือข่ายอุปทาน (Harland, Brenchley, & Walker, 2003)

การพัฒนามนุษย์ในแนวคิดเกี่ยวกับมนทัศน์ที่ถือว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (The concept development centered on man) พัฒนาการต้องเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ผลประโยชน์ของการพัฒนาจะต้องเป็นของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ตระหนักถึงความต้องการหรือความจำเป็นของมนุษย์ มนุษย์จะเป็นผู้กำหนดความมุ่งหมายของการพัฒนา โดยอาศัยความต้องการของตนเป็นเครื่องนำทางและมนุษย์จะเป็นผู้จัดการองค์ประกอบของการพัฒนาให้สำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตนตั้งขึ้น เช่นการสร้างสถาบันทางสังคม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบต่างๆ ถึงแม้กิจกรรมนั้นเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการพัฒนา แต่มนุษย์จะพัฒนาอย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ มนุษย์จะต้องพัฒนาในสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ ดังนั้นกระบวนการพัฒนามนุษย์โดยยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางจึงเป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์แบบ โดยต้องพิจารณาทุกส่วนขององค์ประกอบในการพัฒนาและทุกด้านของชีวิตซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (กาญจนา สันติพัฒนาชัย, 2541)

ในรายงานการศึกษาวิจัยปัญหาที่ผ่านมาของอุตสาหกรรม SMEs พบว่า อุตสาหกรรมดังกล่าวมีปัญหาทั้งทางด้านการจัดการ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การผลิต การเงินและการตลาด (Leopairote, 1997; Benjamasuthin, 2001) โดยเฉพาะปัญหาทางด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นปัญหาหลักในการพัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ (Drafke & Kossen, 1998) เมื่อบุคลากรในองค์กรขาดองค์ความรู้ ทักษะฝีมือและทัศนคติ ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารไม่รู้เรื่องการบริหารงานทำให้การบริหารงานผิดพลาด การตัดสินใจและการบริหารงานที่ผิดพลาดอาจทำให้ธุรกิจล้มละลายได้ หรือพนักงานไม่ได้ถูกฝึกอบรมเรื่องทักษะความเชี่ยวชาญในการผลิตที่ดีพอ ทำให้เกิดการผลิตที่ล่าช้า เกิดการผิดพลาดในการผลิตและก่อให้เกิดของเสียในกระบวนการผลิต อันจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

Evan & Lindsay (1996) กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของ TQM ไว้ 3 ประการ ได้แก่ (1) การทำให้บรรลุถึงความพึงพอใจของลูกค้า (2) การดำเนินกิจกรรมการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และ (3) ความร่วมมืออย่างเต็มที่จากพนักงานทุกคนและทุกระดับ ซึ่งหลักการ TQM ได้ถูกนำมาสร้างเกณฑ์รางวัลคุณภาพ เพื่อให้โรงงานได้สามารถนำมาใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าในระบบคุณภาพขององค์กร และใช้สำหรับเป็นเกณฑ์เพื่อบรรลุถึงธุรกิจที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ สำหรับประเทศไทยได้กำหนดเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand quality award: TQA) โดยมีหัวข้อในการพิจารณาหลัก ๆ 7 หัวข้อ อันได้แก่ (1) ภาวะความเป็นผู้นำ (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การมุ่งเน้นที่ลูกค้าและการตลาด (4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (5) การมุ่งเน้นที่ทรัพยากรบุคคล (6) การจัดการกระบวนการ และ (7) ผลลัพธ์ทางธุรกิจ (Fine theoretical physics institute [FTPI], 2004)

ระบบการจัดการคุณภาพ ISO / TS 16949 มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันกับการจัดการระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (รวมถึงคุณภาพ, การบริการและราคา, ดัชนีสำคัญสำหรับระบบปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง) การประเมินผลของผู้รับเหมาช่วง (การวางแผนเวลาการจัดส่งของผู้รับเหมาช่วง) และการส่งมอบสินค้า (International automotive task force [IATF], 2002)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอก

ความหมายของสภาพแวดล้อมขององค์กร

สภาพแวดล้อมขององค์กรคือทุกสิ่งทุกอย่างที่รายล้อมอยู่รอบๆองค์กร ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมต่อการออกแบบและการดำเนินงานขององค์กร และองค์กรจำเป็นต้องรับมือกับสภาพแวดล้อมเหล่านั้น เพื่อความอยู่รอดขององค์กร (Daft, 2001) ทั้งนี้องค์กรแต่ละองค์กรจะเผชิญหน้ากับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันและเป็นสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ขึ้นอยู่กับว่าองค์กรนั้นได้กำหนดอาณาเขตการดำเนินกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมขององค์กรไว้อย่างไร เช่น องค์กรจะผลิตหรือให้บริการอะไร และใครจะเป็นผู้ใช้บริการหรือผลผลิตเหล่านั้นขององค์กร เป็นต้น (พิทยา บวรวัฒนา, 2541) การกำหนดอาณาเขตดังกล่าวถือว่าเป็นขอบเขตเฉพาะ ซึ่งขอบเขตเฉพาะดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอีกทีหนึ่งว่า การที่องค์กรจะบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรต้องการนั้น องค์กรจะต้องมีปฏิสัมพันธ์และต้องพึ่งพาอาศัยสภาพแวดล้อมใดบ้าง

โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมขององค์กรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือสภาพแวดล้อมทั่วไป (General environment) และสภาพแวดล้อมเฉพาะหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงาน (Specific or task environment) สภาพแวดล้อมทั่วไปประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพการเมือง ลักษณะ

ของสังคม กฎหมายและวัฒนธรรม เป็นต้น ปัจจัยต่างๆเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อองค์กร แต่เป็นผลกระทบที่ไม่มีผลโดยตรงกับการดำเนินงานขององค์กร ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับงาน หรือสภาพแวดล้อมเฉพาะขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยลูกค้า ผู้จัดหาปัจจัยนำเข้า คู่แข่งขัน สภาพแรงงาน สมาคมวิชาชีพ สมาคมการค้าและกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น เป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงาน ความสามารถและความสำเร็จขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ดังนั้นการที่องค์กรกำหนดอาณาเขตและขอบเขตเฉพาะในการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมไว้อย่างไร จึงถือได้ว่าองค์กรได้กำหนดสภาพแวดล้อมเฉพาะหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับงานที่องค์กรจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยไปในตัว การเปลี่ยนอาณาเขตและขอบเขตเฉพาะขององค์กร ย่อมเป็นการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเฉพาะหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับงานขององค์กรนั้นโดยปริยาย (Robbins, 1990, p. 208)

สภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งองค์กรได้ดำเนินธุรกิจที่จะมีผลต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรม (King & Anderson, 1995; Scupola, 2003) แนะนำว่าสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ความกดดันจากคู่แข่งและบทบาทของรัฐบาล จะมีผลต่อการยอมรับของการพาณิชย์ทางอินเทอร์เน็ตจากองค์กรขนาดกลางและเล็ก

การศึกษาองค์กรในอังกฤษและสก๊อตแลนด์จำนวน 20 องค์กร เพื่อศึกษาว่าถ้าองค์กรต้องเผชิญหน้ากับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โครงสร้างขององค์กรและการบริหารองค์กรจะมีความแตกต่างกันอย่างไร ข้อค้นพบของนักวิชาการคือ โครงสร้างขององค์กรที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมที่เคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะมีลักษณะที่แตกต่างจากองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมคงที่และไม่เปลี่ยนแปลง (Robbins, 1990, p. 210) องค์กรจึงควรกำหนดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับลักษณะของสภาพแวดล้อมขององค์กร (พิทยา บวรวัฒนา, 2541, น.116) เรียกโครงสร้างขององค์กรที่แตกต่างกันนี้ว่า โครงสร้างองค์กรแบบเครื่องจักรกล (Mechanistic structures) และโครงสร้างองค์กรแบบมีชีวิต (Organic structures) ตารางที่ 2.2 ได้สรุปความแตกต่างของลักษณะสำคัญของโครงสร้างองค์กรแบบเครื่องจักรกลและแบบมีชีวิตตามแนวคิด

ตารางที่ 2.2 คัดแปลงมาจากรูปแบบขององค์การแบบเครื่องจักรกลและองค์การแบบมีชีวิต

องค์การแบบเครื่องจักรกล (Mechanistic organization)	องค์การแบบมีชีวิต (Organic organization)
<ol style="list-style-type: none"> 1. งานขององค์การถูกแบ่งแยกออกตามความชำนาญเฉพาะด้าน 2. งานแต่ละงานถูกกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะ 3. มีสายการบังคับบัญชาและการควบคุมเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์โดยเคร่งครัด 4. ความรู้อำนาจและการควบคุมถูกรวมอำนาจไว้ที่ส่วนบนขององค์การ 5. ระบบการติดต่อสื่อสารเป็นไปในแนวดิ่ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พนักงานสามารถทำงานได้เองโดยอาศัยความเชี่ยวชาญของตนเอง 2. งานแต่ละงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม 3. มีลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาไม่มาก ระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการทำงานมีไม่มาก 4. ความรู้ อำนาจ และการควบคุมถูกกระจายไปยังส่วนต่าง ๆ ขององค์การ 5. ระบบการติดต่อสื่อสารเป็นไปตามแนวนอน

(ที่มา: Daft, 2001, p.144)

ดังนั้นการศึกษาเรื่องรัฐบาลในระยะหลังจึงได้เปลี่ยนจุดสนใจมาเป็นการศึกษาการเมือง เนื่องจากนักรัฐศาสตร์เกิดความรู้สึกว่า การศึกษาเรื่องรัฐบาลมีข้อจำกัดตรงที่มีการเน้นลักษณะทางกฎหมายและบทบาทของรัฐบาลทางด้านการมีอำนาจสูงสุด การออกกฎหมาย ระเบียบและการใช้อำนาจในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมมากเกินไป โดยเพิ่มความสำคัญของบุคคลและกลุ่มบุคคลในสังคมในลักษณะที่สังคมอยู่เหนือรัฐ มิใช่รัฐอยู่เหนือสังคม รัฐบาลจึงมีฐานะและบทบาทเพียงกำหนดกติกาและคอยทำหน้าที่เป็นกรรมการท่ามกลางการแข่งขัน การต่อรองและการแย่งชิงอำนาจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งดำเนินไปตามกติกาที่ทุกฝ่ายยอมรับนับถือ การเมืองจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนด “ใครจะได้อะไร เมื่อใด อย่างไร” ปัญหาหลักที่เราพบเห็นก็คือ ในสังคมที่ยังไม่มีความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับกติกาหรือกิจกรรมทางการเมืองว่าจะดำเนินไปได้อย่างไรมีระบบระเบียบ และสามารถลดความขัดแย้งกันได้อย่างไรนั้น มักจะมีการตกลงต่อรองกันอย่างสันติ มีความรุนแรงหรือมีการขู่ว่าจะใช้กำลัง ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2535, น. 5) เห็นว่า การเมืองมี 2 ระดับ หรือ 2 ขั้นตอน สังคมบางสังคมได้ผ่านขั้นตอนหรือระดับแรกไปแล้ว อีกหลายสังคมยังอยู่ที่เดิม คือ ขั้นตอนของการแข่งขัน ความขัดแย้ง การต่อสู้ดิ้นรน เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ การรัฐประหาร การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม

การลักพาตัวหรือสังหารผู้นำทางการเมือง การเดินขบวนประท้วงเพื่อกดดันให้มีการเปลี่ยนแปลง ในกติกาหลักทางการเมือง ประเทศไทยยังวนเวียนอยู่อย่างที่เราศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้กล่าวไว้ เพียงแต่ระยะเวลาของการปฏิวัติเริ่มห่างมากขึ้นกว่าในอดีต โดย 2 ครั้งล่าสุดในเดือน กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2534 และเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2549 นอกจากนี้ยังคงมีการแย่งอำนาจระหว่าง พรรคการเมือง จนนำไปสู่ความขัดแย้ง มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ของนักการเมือง มากกว่าประโยชน์ของประชาชน เช่นเดียวกับในอีกหลาย ๆ ประเทศ เช่น ปากีสถาน อียิปต์ ลิเบีย ฟิลิปปินส์

สภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน

Miles & Snow (1978) องค์กรจะให้ความสำคัญกับนวัตกรรมเมื่อองค์กรต้องเผชิญกับ สภาพแวดล้อมที่มีเสถียรภาพสูงขึ้นและความสับสนุ่นวาย (Kimberly & Evanisko, 1981) สรุปได้ว่าความซับซ้อนด้านสิ่งแวดล้อมและความไม่แน่นอนจะมีผลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมของ องค์กร (Damanpour, 1991) สภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอนสูงจะมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างองค์กรและนวัตกรรมขององค์กร

ทิศทางการตลาดเป็นพื้นฐานสำหรับกลยุทธ์ (McDaniel & Kolari 1987; McKee, Varadarajan, & Pride, 1989) กลยุทธ์การกำหนดระหว่างองค์กรและสภาพแวดล้อม (Varadarajan & Clark, 1994) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การตลาด ข้อมูลมีบทบาทเป็นทรัพยากร ไม่มีตัวตนที่สำคัญสำหรับ องค์กร (Grant, 1996; Spender, 1996; Tippins & Sohi 2003) ในช่วงการกำหนดกลยุทธ์ ผู้จัดการ ได้รับความเข้าใจจากข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและการพัฒนาตลาดที่เหมาะสมที่จะมีผลต่ออนาคต ในหลักการสร้างการตั้งชื่อที่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการแก้ไขการเปลี่ยนแปลง เหล่านั้น (Jarratt & Fayed, 2001) การวิเคราะห์ภายนอกที่เกิดขึ้นตลอดจนการกำหนดกลยุทธ์ของ ขาวเกี่ยวกับการตลาดเป็นหลัก (Porter, 1980) ผู้จัดการจะมองไปที่การซื้อขายในตลาดภายนอก เพื่อ สร้างความคิดที่มีประโยชน์สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม (Roos, Bainbridge, & Jacobsen, 2001)

ในงานวิจัยนี้ใช้แนวคิด 2 ประการ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีอิทธิพลทางบวก ต่อผลการดำเนินงานทางการตลาด คือแนวคิดสภาพแวดล้อมทางการตลาด และแนวคิดนวัตกรรม ทางการตลาด ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1980 ถึงปี ค.ศ. 2011 พบว่ามีอิทธิพลต่อ ผลการดำเนินงานทางการตลาด โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (1) แนวคิดสภาพแวดล้อมทางการตลาด ใช้ แนวความคิดของ Jaworski & Kohli (1993); Slater & Narver (1994) พบว่ามีนักวิจัยจำนวนมากได้ นำมาศึกษาวิจัยถึงปัจจุบัน ซึ่งแนวคิดนี้ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของตลาดและ

เทคโนโลยี รวมถึงการแข่งขันอย่างรุนแรงในตลาด (2) แนวคิดนวัตกรรมทางการตลาด ใช้แนวความคิดของ (Gundaz, Kemal, & Lutfihak, 2011) ซึ่งประกอบด้วย นวัตกรรมเทคโนโลยี นวัตกรรมกระบวนการจัดการและนวัตกรรมด้านตลาด

การสนับสนุนของภาครัฐบาล

Zhu & Weyant (2003) แนวโน้มความไม่แน่นอนของความต้องการมีเพิ่มขึ้น แรงจูงใจขององค์กรจะนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ การสนับสนุนของรัฐบาลเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่สำคัญด้านลักษณะของสิ่งแวดล้อมสำหรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี รัฐบาลสามารถควบคุมทั้งส่งเสริมและกีดกันการยอมรับของนวัตกรรม (Tornatzky & Fleischer, 1990; Lai et al., 2005) งานวิจัยนี้จึงชี้ให้เห็นว่า นวัตกรรมในเทคโนโลยีโลจิสติกส์สำหรับผู้ให้บริการโลจิสติกส์จะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก รวมทั้งความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนของภาครัฐบาล

Ho (2002) ภายใต้รูปแบบของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ผู้จัดการทั่วไปเปลี่ยนจากเน้นความกังวลด้านการผลิต เช่น ประสิทธิภาพต้นทุน มุ่งเน้นบนความพึงพอใจและการควบคุมของผู้ใช้ ความยืดหยุ่นในการส่งมอบบริการและการจัดการเครือข่ายกับสมาชิกภายในและภายนอก รูปแบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เน้นนวัตกรรม องค์กรการเรียนรู้และผู้ประกอบการ เพื่อให้รัฐบาลสามารถที่จะสร้างตัวเอง ปฐมบทของเว็บไซต์เมืองให้หลักฐานของรูปแบบวิธีการที่ดีที่เปลี่ยนในรัฐบาลเมือง

ผลกระทบของนโยบายการจัดสรรงบประมาณภาครัฐต่อการลงทุนภาคเอกชน ทั้งผลของการลดโอกาสการลงทุนและผลของการกระตุ้นการลงทุน โดยเกี่ยวกับโครงสร้างรายจ่ายและนโยบายของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐบาล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ โครงสร้างรายจ่ายของภาครัฐบาลในระยะที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2544 พบว่าในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการขยายบทบาทของรัฐบาลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น จะเห็นแนวโน้มการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นมาก ทั้งนี้ระยะเวลาตั้งแต่ก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลตกอยู่ในฐานะที่ต้องประหยัดมาตลอด อย่างไรก็ตามการประหยัดก็เกิดขึ้นไม่ได้เนื่องจากรายจ่ายด้านการชำระดอกเบี้ยและเงินต้นเพิ่มสูงขึ้นมากในแต่ละปี ซึ่งเป็นส่วนของข้อตกลงผูกพันสัญญาเอาไว้ เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจะเห็นว่ารัฐบาลจัดสรรให้ด้านชำระหนี้เงินกู้มากที่สุด (สาธิตร์ คุณวิจิตร, 2546)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพโลจิสติกส์

ความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน

ความยืดหยุ่นสามารถให้ความหมายแตกต่างกันคือความยืดหยุ่นในการออกแบบและปริมาณความยืดหยุ่น ความยืดหยุ่นในการออกแบบคือความสามารถในการทำการเปลี่ยนแปลงการออกแบบอย่างรวดเร็วหรือนำผลิตภัณฑ์ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ปริมาณความยืดหยุ่นคือความสามารถในการตอบสนองต่อจังหวะในความต้องการ ความยืดหยุ่นยังสามารถอ้างถึงประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจในการจัดการกับความไม่แน่นอน (Gerwin, 1987) ทั้งในด้านนวัตกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือการพัฒนากระบวนการ (Parthasarthy & Sethi, 1992)

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานให้กรอบสำหรับการกำหนดประเภทของห่วงโซ่อุปทานที่มีความเหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์ (Fisher, 1997) การตรวจสอบธรรมชาติความต้องการของผลิตภัณฑ์ เพื่อตรวจสอบประเภทของผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ในห่วงโซ่อุปทานว่าเป็นผลิตภัณฑ์พื้นฐานหรือผลิตภัณฑ์นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์พื้นฐานจะมีความต้องการที่มั่นคง วงจรชีวิตยาวแต่มีกำไรต่ำ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมจะมีความต้องการไม่แน่นอน วงจรชีวิตสั้นแต่มีอัตรากำไรที่สูง ผลิตภัณฑ์พื้นฐานต้องมีห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยลดค่าใช้จ่าย ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ต้องมีห่วงโซ่อุปทานที่ตอบสนองต่อการเพิ่มความเร็วและความยืดหยุ่น

ความยืดหยุ่นถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อแสดงถึงความสามารถขององค์กรในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด (Li & Ogunmohun, 2000; Sanchez, 1995) ความยืดหยุ่นในการดำเนินงานโดยการจัดการความสามารถที่มีการขาดแคลนของสินค้าคงคลังในองค์กร การตอบสนองต่อความต้องการลูกค้าที่ผันผวนในระยะสั้น หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิตเนื่องจากการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ (Carlsson, 1989; Suarez, Cusumano, & Fine, 1995) ดังนั้นความยืดหยุ่นในการดำเนินงานสามารถเป็นหลักฐานการปฏิบัติงานและการตอบสนองต่อการหยุดชะงักในระบบขององค์กร การทำความเข้าใจขององค์กรในด้านนี้ที่มีต่อสิ่งแวดลอมได้กลายเป็นความสำคัญสำหรับองค์กร (Daugherty, Stank, & Rogers, 1996)

Frohlich & Westbrook (2001) การบูรณาการห่วงโซ่อุปทานมี 3 ส่วน การบูรณาการภายใน การบูรณาการลูกค้าและการบูรณาการซัพพลายเออร์ โดยการบูรณาการห่วงโซ่อุปทาน แบ่งเป็นการบูรณาการห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลและการส่งมอบในแง่ของทิศทาง การไหลย้อนกลับและไปข้างหน้า สรุปได้ว่าระดับสูงสุดของการบูรณาการห่วงโซ่อุปทานอย่างมีความสัมพันธ์ในระดับที่สูงขึ้นของการดำเนินงาน (Frohlich & Westbrook, 2001) Braunscheidel & Suresh (2009) การบูรณาการห่วงโซ่อุปทานแบ่งออกเป็น 3 ทาง การบูรณาการภายในองค์กร การบูรณาการภายนอก

องค์กรกับซัพพลายเออร์และการบูรณาการภายนอกกับลูกค้า ปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลกระทบต่อ การบูรณาการห่วงโซ่อุปทานภายใน เช่น วัฒนธรรมองค์กรและโครงสร้าง การสื่อสารอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร การวางสิ่งอำนวยความสะดวกและการ ประสานงานทีมงาน Pagell (2004)

การปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กรผ่านกิจกรรมโลจิสติกส์ องค์กรจะต้องพิจารณาทาง การเงินและตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ทางการเงินในระบบการจัดการประสิทธิภาพขององค์กร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัดประสิทธิภาพการทำงานที่จะถูกเลือกบางส่วนของงานบริหารที่สำคัญ ในโลจิสติกส์และการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่มีคลังสินค้า การควบคุมสินค้าคงคลัง การจัดการ บรรจุภัณฑ์ ค่าใช้จ่าย เวลา ความยืดหยุ่นและคุณภาพ จะเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพที่สำคัญสำหรับ กิจกรรมโลจิสติกส์ที่เลือกและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ประสิทธิภาพของการทำงานบริหาร คลังสินค้าสำหรับกิจกรรมโลจิสติกส์และการจัดการห่วงโซ่อุปทานสามารถวัดได้ในแง่ของเวลา และความยืดหยุ่นของระบบ การปฏิบัติงานของการบริหารสินค้าคงคลังสำหรับกิจกรรม โลจิสติกส์ และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน สามารถวัดได้ในแง่ของเวลาและความยืดหยุ่นของระบบที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสำหรับกิจกรรม โลจิสติกส์และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน สามารถวัดได้ในแง่ของเวลาและคุณภาพจากระบบ ประสิทธิภาพของการบริหารบรรจุภัณฑ์ สำหรับกิจกรรมโลจิสติกส์และการจัดการห่วงโซ่อุปทานสามารถวัดได้ในแง่ของเวลาและระบบที่มี คุณภาพ ประสิทธิภาพของการบริหารการเลือกสำหรับกิจกรรม โลจิสติกส์และการจัดการห่วงโซ่ อุปทานสามารถวัดในแง่ของการบริหารเวลา ในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้เข้ามามีบทบาท สำคัญ ส่งผลให้ธุรกิจและโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ต้องกลับมาให้ความสำคัญกับการพัฒนา ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความพึงพอใจ ให้กับลูกค้าในห่วงโซ่อุปทาน (Dubey, 2011)

ความพึงพอใจในการให้บริการ

(Hsu, 2005) กรอบแนวคิดสำหรับการสำรวจการย้อนกลับของประสิทธิภาพ โลจิสติกส์ใน ตัวแปรเฉพาะตัว พบว่าโลจิสติกส์แบบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้เกิดประโยชน์ โดยตรง คือความพึงพอใจของลูกค้าที่ดีขึ้น ระดับสินค้าคงคลังลดลงและการลดค่าใช้จ่ายในการ จัดเก็บและการกระจายสินค้า ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมากจากความรูสึกภายในของบุคคล เมื่อบุคคลมีความต้องการหรือความคาดหวังในบางสิ่งบางอย่าง เช่นสินค้าหรือบริการ ความ ต้องการหรือความคาดหวังนั้นจะเป็นตัวไปกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมกระทำอย่างใดอย่าง

หนึ่ง เพื่อให้ความต้องการหรือความคาดหวังนั้นได้รับการตอบสนอง และเป็นผลให้เกิดความพึงพอใจ

Maslow (1954) มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความต้องการอย่างไม่สิ้นสุด ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะทำให้ความต้องการของมนุษย์แต่ละคนได้รับความพึงพอใจ เพราะมนุษย์แต่ละคนมีลำดับชั้นของความต้องการแบ่งเป็นขั้น ๆ กล่าวคือเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนอง จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความอยู่รอด ได้แก่ อาหาร น้ำ ยา รักษาโรค เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security or safety needs) เป็นความต้องการที่จะให้ตนเองได้รับความปลอดภัย ความมั่นคงและปราศจากความเจ็บปวดเป็นอิสระจากอันตรายต่าง ๆ ความต้องการด้านความรัก หรือความผูกพัน (Affiliation or acceptance needs) ความต้องการด้านนี้เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคม เมื่อความต้องการทางกายและความต้องการความมั่นคงปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลจึงจะมีความต้องการทางด้านมิตรภาพ ความรักและการเป็นเจ้าของเกิดขึ้น ด้านความต้องการทางด้านการมีชื่อเสียงและการยกย่อง (Esteem needs) เป็นความต้องการในด้านอำนาจ การมีชื่อเสียง เกียรติยศ สุดท้ายความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต (Self-actualization needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคล ในขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกยอมรับตัวเองและปรารถนาในเรื่องความสันโดษ

ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในองค์กรธุรกิจ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการให้บริการขององค์กรธุรกิจสามารถตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของผู้รับบริการได้นั่นเอง ตัวอย่างความต้องการของผู้รับบริการ ได้แก่ ความต้องการความสะดวกสบาย ความต้องการความรวดเร็ว ความต้องการความถูกต้อง ความต้องการความทันสมัย เป็นต้น ความพึงพอใจในการบริการนั้นเป็นสิ่งที่สร้างได้ยาก เนื่องจากคุณภาพของการบริการนั้นขึ้นอยู่กับพนักงานผู้ให้บริการซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามอารมณ์และตามสถานการณ์ ทำให้มีความแตกต่างกับคุณภาพของสินค้าที่เมื่อพัฒนาขึ้นมาแล้วจะอยู่นิ่งไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงมีปัจจัยหลายประการที่มีส่วนในการสร้างความพึงพอใจในการบริการ เช่น ความรู้ความสามารถของผู้ให้บริการ ความพร้อมทางด้านร่างกายและอารมณ์ในขณะที่ให้บริการ ผู้รับบริการแต่ละคนมีความต้องการและความคาดหวังสำหรับบริการแตกต่างกันอย่างไร และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อากาศ แสงแดด สถานที่ให้บริการ สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าองค์กรธุรกิจซึ่งให้บริการลูกค้าจะต้องพยายามทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยการเรียนรู้และเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้า โดยเริ่มต้นจากการระบุให้ได้ว่าลูกค้าของเราคือใคร พวกเขา

ต้องการอะไร ตลอดจนเข้าใจถึงความคาดหวังของลูกค้า และการทำการตลาดภายในหมายถึงการจัดโปรแกรมและการฝึกอบรมสัมมนาสำหรับบุคลากรในองค์กร ก่อนจะช่วยให้พนักงานมีทัศนคติและจิตใจที่พร้อมจะให้บริการ ตลอดจนมีความรู้ความชำนาญและทักษะในการใช้เครื่องมือต่างๆ รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การดูแลพนักงานเกี่ยวกับสวัสดิการและสภาพความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไป รวมถึงผลตอบแทนและรางวัลใจต่างๆ ให้อยู่ในระดับเหมาะสม เพื่อให้พนักงานมีความพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กร อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า และต้องควบคุมคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total quality management : TQM) เป็นการให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพในทุกกระบวนการและทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อยกระดับองค์กรให้ได้มาตรฐาน ดังนั้น TQM จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้า (คุณทลี รื่นรัมย์, สาวิกา อุณหันท์ และเพลินทิพย์ โกเมศโสภา, 2547)

กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพพนักงานในส่วน Call center กรณีศึกษา บริษัท PS ประกันชีวิต จำกัด เนื่องจากปัจจุบันสภาพการแข่งขัน การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นภายในองค์กรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะของพนักงานที่ไม่เพียงพอ การขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ความสามารถของหัวหน้างาน อัตราการลาออกที่สูงและการถ่ายทอดความรู้ จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอกระบวนการแก้ไขแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การปรับปรุงกระบวนการสรรหาบุคคล การพัฒนาหัวหน้างาน การพัฒนาทักษะพนักงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งการนำเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพมาใช้ในการควบคุมผลการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จากการปรับกระบวนการและวิธีทำงาน สามารถคาดการณ์ผลที่จะได้รับ โดยการประเมินผลที่เกิดขึ้นในเชิงความสามารถในการทำรายได้ที่เพิ่มขึ้น เช่น การลดอัตราการขาดงานให้อยู่ในระดับร้อยละ 5 ต่อเดือน ทำให้บริษัทสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 6.5 โดยรวมบริษัทสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 20 นอกจากนี้การลดอัตราการลาออก โอกาสในการขายที่เพิ่มขึ้นจากการลดเวลาในการนำเสนอสินค้าลง อันเป็นผลมาจากทักษะการขายที่ดีขึ้น ขวัญกำลังใจที่ดีช่วยกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน (เอกชัย เชนอธิการ, 2007)

ประสิทธิภาพการดำเนินงานจะวัดความสามารถในองค์กรภายในถึงเป้าหมายบางอย่างหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้ ดังนั้นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ควรที่จะจัดตั้งขึ้นก่อนและมาตรการตัวชี้วัดที่ช่วยให้การวัดประสิทธิภาพที่ดีขึ้นขององค์กรควรจะได้รับการจัดตั้ง ในกรณีนี้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บางอย่างปรากฏเป็นปัจจัยไปสู่การเลือกมาตรการประสิทธิภาพ Carvalho et al. (2001) ปกป้องการเชื่อมต่อระหว่างการวางแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กรและระบบ

การวัด เพื่อที่จะรับประกันถึงความเหมาะสมจากกระบวนการ โลจิสติกส์และวัตถุประสงค์ที่เฉพาะขององค์กร งานวิจัยที่ผ่านมาถกเถียงกันบ่อยถึงตัวชี้วัดประสิทธิภาพควรจะได้รับจากกลยุทธ์ นั้นคือองค์กรควรจะถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างความสำคัญของตัวแปรกลยุทธ์บางอย่าง (Skinner, 1969; Fombrun & Wally, 1989; Zahra, 1993; Chandler & Hanks, 1994)

ประสิทธิภาพต้นทุนโลจิสติกส์

Marien (1998) โปรแกรมโลจิสติกส์ที่ดีมีการจัดการแบบย้อนกลับได้ผลในการประหยัดในการดำเนินการสินค้าคงคลัง การขนส่งและค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสีย รวมทั้งการปรับปรุงความพึงพอใจของลูกค้า การวัดประสิทธิภาพการทำงานของโลจิสติกส์ย้อนกลับในแง่ของ "ความสัมพันธ์กับลูกค้าที่ดีขึ้น ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ค่าใช้จ่ายในการบรรจุการทำกำไรที่ดีขึ้น การฟื้นตัวของผลิตภัณฑ์ สินค้าคงคลังที่ลดลง"

ในขณะที่ผลกระทบจากการปฏิบัติการการผลิตของดอกเบี้ยในประสิทธิภาพต้นทุนและความยืดหยุ่นในการผลิต ได้รับการกล่าวถึงในการศึกษาครั้งก่อน ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงกับความสามารถเฉพาะไม่ค่อยได้รับการทดสอบ การศึกษาโดย Flynn, Schroeder, & Flynn (1999) พบว่าการปฏิบัติการที่มีคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพต้นทุนและความยืดหยุ่น อย่างไรก็ตามสมาคมการปฏิบัติการที่มีความสามารถเหล่านี้ Dean & Snell (1996) พบว่าการจัดการคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกในเชิงกลยุทธ์ที่มีความสำคัญกับความยืดหยุ่นกระบวนการและความยืดหยุ่นของผลิตภัณฑ์ การจัดการคุณภาพโดยเน้นความสัมพันธ์กับค่าไม่มีนัยสำคัญ ผลิตภัณฑ์กระบวนการการพัฒนาเทคโนโลยีและการปฏิบัติการไม่ได้เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญใด ๆ ของความยืดหยุ่นหรือการวัดต้นทุนในการศึกษาครั้งนั้น หลักฐานอื่นๆสำหรับความสัมพันธ์ทางปฏิบัติการความสามารถเฉพาะที่ได้รับส่วนใหญ่พอสมควร

ผลการวิจัยในช่วงหลายปีได้ชี้ให้เห็นสัมพัทธ์ที่สำคัญของแหล่งกลยุทธ์ 1) บทบาทเชิงกลยุทธ์ของการจัดซื้อ 2) การประสานงานภายในที่มีประสิทธิภาพของการจัดซื้อกับแผนกอื่น ๆ 3) ใช้ข้อมูลร่วมกันกับซัพพลายเออร์ที่มีประสิทธิภาพและ 4) การพัฒนาผู้จัดจำหน่ายและการจัดการฐานข้อมูลอุปทาน (Kocabasoglu & Suresh, 2006)

การดำเนินงานโลจิสติกส์ด้านเวลา

โลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นของประโยชน์ด้านเวลาและสถานที่ ยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า (Beinstock, Mentzer & Bird 1997; Mentzer, Gomes, & Krapfel, 1989; Mentzer, Flint, & Hult, 2001) โลจิสติกส์เพิ่ม

ความสามารถขององค์กรเพื่อส่งมอบผลิตภัณฑ์ในปริมาณที่เหมาะสมในราคาที่เหมาะสม สถานที่ และเวลาที่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับข้อมูลที่ถูกต้อง (Coyle, Bardi, & Langley, 1992; Shapiro & Heskett, 1985; Stock & Lambert 1987)

งานวิจัยที่ผ่านมาของ โลจิสติกส์เผยให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นหน้าที่ของทรัพยากรที่ถูกใช้ เป้าหมายมีความสัมพันธ์กันจะประสบความสำเร็จและผลเปรียบเทียบกับคู่แข่ง (Bobbit 2004; Langley & Holcomb, 1992; Mentzer & Konrad, 1991; Smith, 2000; Mentzer & Konrad, 1991) ซึ่งให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพทั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้รับความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดของวิธีการที่ดีขององค์กรที่ใช้ทรัพยากรในการสร้างสรรค์ผลลัพธ์ ควรจะใช้เมื่อมีการวัดประสิทธิภาพ Langley & Holcomb (1992) อธิบายประสิทธิผลโลจิสติกส์พบว่าความต้องการของลูกค้าในบางพื้นที่ก็มีผลสำคัญ เช่น การรับประกันสินค้า มีสินค้าในสต็อก เต็มเต็มด้าน เวลา ความสะดวกสบาย การบริการค่าปลีก นวัตกรรมและจุดยืนในตลาด อธิบายประสิทธิภาพความสามารถในการให้การผสมผลิตภัณฑ์ / บริการที่ต้องการที่ระดับของต้นทุนที่เป็นที่ยอมรับของลูกค้า Halley & Guilhon (1997) อธิบายประสิทธิภาพของกิจกรรมโลจิสติกส์ถึงการหมุนเวียน ยอดขาย ความสามารถการทำการ ความพึงพอใจลูกค้าและแรงจูงใจให้พนักงาน การเปรียบเทียบผลลัพธ์คู่แข่ง มิติของการดำเนินงานโลจิสติกส์ด้านความแตกต่าง "ความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในความสามารถของโลจิสติกส์ในการสร้างมูลค่าให้กับลูกค้าผ่านเอกลักษณ์และความพิเศษของการบริการโลจิสติกส์ (Langley & Holcomb, 1992)

ตารางที่ 2.3 สรุปการทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎี	จำนวน	ผู้วิจัย
การจัดการภารกิจขนส่งสินค้า (Traffic transportation)	13	สถาบันที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ, 2553 ; กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2555; ไชยยศ ไชยมั่นคง, 2544; Golden, 1998; Nielsen et al., 2003; สายใจ ชูวารี, 2006; Devaraj, Krajewski & Wei, 2007; คำนาย อภิปรัชญาสกุล, 2550; ภัทรรัตน์ อัดไพบูลย์, 2546; นฤเบศร์ ทองแดง, 2553; Christopher, 1992 ; Lau, 1999; Field, 1998

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ทฤษฎี	จำนวน	ผู้วิจัย
การบริหารสินค้าคงคลัง (Inventory management)	17	นฤเบศวร์ ทองแดง, 2553 ; Burman, 1995; Lambert & Stock, 1999; Closs & Thompson, 1992; Beinstock, Mentzer & Monroe murphy Bird, 1997; Lummus & Vokurka, 1999; เกรียงศักดิ์ สี โยพุททวงษ์, 2541; นาดติ มา พลโยธา, 2551; Tersine, 1985; Goldratt & Cox, 1993; Tersine, 1985; พร พัทธนฤมล, 2539; พรชัย บุญชวีวัฒนนท์, 2539; นิรันดร์ ศิริเหล่าไพศาล, 2543 ; กิติยาวิดี โคนหงส์, เขมิศรา อัสวฤทธิพงษ์ และพรชนก วงศ์สนิท, 2552; Chien, Balakrishnan, Wong, 1989
บรรจุภัณฑ์สินค้า (Packaging)	23	ปุ่น คงเจริญเกียรติ,สมพร คงเจริญเกียรติ, 2541; อมรรัตน์ สวัสดิ์ทิต, 2534; สมพงษ์ เฟื่องอารมณ์, 2550; ภูษงค์ โรจน์แสงรัตน์, 2540; กิติภรณ์ คุ่มทรัพย์, 2540; ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา, เตชา อัสวสิทธิฉาว, 2546; DeJoy, 1999; Fazio & Zanna, 1981; Dowlatshahi, 1999; Saghir & Johnson, 2001; Twede & Parsons, 1997; Johnson, 1998; Saghir & Johnson, 2001; Taylor, 2009; สวทช, 2552; ฟินิจ, 2551; ลัดดาวัลย์ กิตตินนท์, 2546; คำนาย อภิปรัชญาสกุล, 2546; Schank & Abelson, 1977; Wogalter, Barlow, & Murphy, 1995; Thompson & Spencer, 1966; Thorley, Hellier & Edworthy, 2001; แนวโน้มบรรจุภัณฑ์: เพื่อพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางการค้า, 2546

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ทฤษฎี	จำนวน	ผู้วิจัย
การจัดการคลังสินค้า (Warehouse management)	20	สมโรตม์ โกมลวนิ, 2533; เอกชัย คิสทริบิวชั่นซิสเทม, 2552; คำนาย อภิปัญญาสกุล, 2553; ปณิกา ไชยตะมาตร์, 2543; Gagliardi, Renaud, & Ruiz, 2007; Zhou, Kitti Setavoraphan, & Chen, 2005; ฐาปนา บุญหล้า , 2548; ปณิกา ไชยตะมาตร์, 2543; Magableh et al., 2005; ศิริรัตน์ ลาภเอกอุดม, 2006; Kaplan, 1983; Prince, 1998; Dubey, 2011; Wang, Heng, & Chau 2007; Kanet, 1998; Blomqvist 2010; Narasimhan & Kim, 2001; Kim & Narasimhan, 2002; Frazelle, 2001
ปัจจัยภายใน (Internal factor)	16	ทองใบ สุดชาติ, 2542; เสนาะ ดิยาวี, 2538; พังศรี เขจรยา, 2541; ระวีวรรณ ประกอบผล, 2540; มัลลี เวชชาชีวะ, 2524; เนาวรัตน์ พลายน้อย, 2527; ดนัย เทียนพุด, 2542; Tornatzky & Fleischer, 1990 ; Christopher & Peck, 2004; Harland, Brenchley & Walker, 2003; กาญจนา สันติพัฒนาชื้อ, 2541; Leopairote, 1997; Roongrote Benjamasuthin, 2001; Drafke & Kossen, 1998; Evan & Lindsay, 1996; FTPI, 2004; IATF, 2002

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ทฤษฎี	จำนวน	ผู้วิจัย
ปัจจัยภายนอก (External factor)	29	Daft, 2001; พิทยา บวรวัฒนา, 2541; Robbins, 1990; King & Anderson, 1995; Scupola, 2003; Robbins, 1990; พิทยา บวรวัฒนา, 2541; Daft, 2001; ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2535; Miles & Snow, 1978; Kimberly & Evanisko, 1981; Damanpour, 1991; McDaniel & Kolari, 1987; McKee, Varadarajan, & Pride, 1989; Varadarajan & Clark, 1994; Grant, 1996; Spender, 1996; Tippins & Sohi, 2003; Jarratt & Fayed, 2001; Porter's, 1980; Roos, Bainbridge, & Jacobsen, 2001 ; Jaworski & Kohli, 1993; Slater & Narver, 1994; Gunday, et al., 2011; Zhu & Weyant, 2003; Tornatzky & Fleischer, 1990; Lai et al., 2005; Ho, 2002; ศาสิทธิ์ คุณวิจิตร, 2546

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ทฤษฎี	จำนวน	ผู้วิจัย
ประสิทธิภาพโลจิสติกส์ (Logistics efficiency)	44	Miller & Roth, 1994; Gerwin, 1987; Parthasarthy & Sethi, 1992; Fisher, 1997; Li & Ogunmokum, 2000; Sanchez, 1995; Carlsson, 1989; Suarez, Cusumano & Fine, 1995; Daugherty, Stank, & Rogers, 1996; Frohlich & Westbrook, 2001; Braunscheidel & Suresh, 2009; Pagell, 2004; Dubey, 2011; Shu-Lu Hsu, 2005; Guintini & Andel, 1995; Andel, 1997; Maslow, 1954; กุณฑลีย์ รื่นรมย์, สาวิกา อุนหนันท์, และเพลินทิพย์ โกเมศโสภา, 2547; เอกชัย เดชอธิการ, 2007; Kellen, 1992; Carvalho et al, 2001; Skinner, 1969; Fombrun & Wally, 1989; Zahra, 1993; Chandler & Hanks, 1994; Marien, 1998; Daugherty, Stank, & Rogers, 2001; Daugherty et al., 2002; Daugherty et al., 2005; Flynn, Schroeder, & Flynn, 1999; Dean & Snell, 1996; Kocabasoglu & Suresh, 2006; Perreault & Russ, 1974; Beinstock, Mentzer & Bird, 1999; Mentzer, Gomes, & Krapfel, 1989; Mentzer, Flint, & Hult, 2000; Coyle, Bardi & Langley, 1992; Shapiro & Heskett, 1985; Stock & Lambert, 1987; Bobbit, 2004; Mentzer & Konrad, 1991; Smith, 2000; Langley & Holcomb, 1992; Halley & Guilhon, 1997;

9. สรุป

จากแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เห็นความสำคัญของโลจิสติกส์ด้านการจัดจำหน่ายในประเทศไทยสำหรับการใช้กิจกรรมโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดการภารกิจขนส่ง การควบคุมสินค้าคงคลัง บรรจุกู้คืนสินค้า การจัดการคลังสินค้า ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของโลจิสติกส์ด้านการจัดจำหน่าย

และปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งถ้าดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถลดต้นทุนให้องค์กร เพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด มีความสามารถในการทำกำไร ประหยัดเวลา และยังสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค จนเกิดพฤติกรรมความภักดีต่อองค์กรและตราสินค้า อันจะนำไปสู่ความความต้องการซื้อซ้ำและแนะนำบอกต่อให้กับผู้บริโภคองค์กรอื่น ๆ อีกด้วย และนำรูปแบบกลยุทธ์การพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ให้มีประสิทธิผลเพื่อทำให้ผู้จัดจำหน่ายเกิดประโยชน์สูงสุด